

MAGYARÍ

HUNGARIA
Tp.

T. „Dunaposta“

BUDAPEST
Postafiók 151.

Igazgató és felelősségteljesítő:
dr Paál Árpád

Laptulajdonos: **SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T.**
Nrul de inregistrare in Reg. Publ. periodice — Tri-
bunatul B'hor, secția III. Nr. ord. 11/11 Iunie 1938

Főmunkatárs: **dr Gyáriás Elemér**

Személyesen tárgyalt a szudéta-németek vezére Runciman lorddal

**A magyarság vezetői és Runciman lord között a hét végén
kerül sor újabb tanácskozásra — A szlovák néppárt
magatartása Hlinka halála után**

Prágából jelentik: Lord Runciman szerda délután felkereste Hodzsa miniszterelnököt és vele hosszasan tárgyalt. A tárgyalás anyagát a szudéta-németeknek a nemzetiségi szabályzattal szemben elfoglalt álláspontja képezte. A nemzetiségi szabályzattal kapcsolatos tárgyalásoknak szerdán délelőtt kellett volna megtörténnie a kormány megbízottak és a szudéta-német küldöttség között. A megbeszélés arról a német válaszcívről folyt volna, amelyet Hodzsának, a német emlékiratra tett megjegyzéseire adtak a szudéta-németek. A délelőtti féltenegyre kitűzött tárgyalást délutánra halasztották, mivel a kormány megbízottak előbb Runciman lorddal akartak beszélni. Késő délután került sor a németekkel való megbeszélésre. Kundt szudéta-német képviselő átadta pártja tizenötoldalas válaszát. Beavatott körök úgy tudják, hogy a válasz meglehetősen éleshangú, de ez nem zárja ki a további tárgyalásokat.

A németek hangoztatják, hogy nem áll módjukban engedni karlsbadi követelésükből.

Csütörtökön nagy érdekességű fordulathoz érkezett a nemzetiségi tárgyalások ügye. Az ed-

digi tervektől eltérően ugyanis váratlanul annak szüksége merült fel, hogy

Runciman lord személyesen tárgyaljon Henlein Konráddal, a szudéta-németek vezérével.

A találkozássra csütörtökön délután került sor, Hohenlohe Miksa herceg kastélyában. Runciman a találkozássra Kundt és France német képviselők társaságában csütörtökön délelőtt utazott el.

Kundt képviselő péntekre visszatér Prágába és felkeresi Hodzsa miniszterelnököt, akivel megbeszéli, milyen formában folytatódjanak a tárgyalások a kormány és a szudéta-németek között. A németeknek ugyanis az a felfogásuk, hogy

mindaddig, amíg az alapvető kérdésekben megállapodás nem jön létre, nincs értelme tárgyalni a nemzetiségi szabályzat részleteiről.

Runciman lord a németekkel való tárgyalások befejezése után a hét végén a magyarokkal folytatja megbeszéléseit és másodsorú magához kéri a magyarság vezetőit.

Hlinkát továbbra is szellemi vezérének tekinti a szlovák néppárt

Prágából jelentik: Hlinka prelátus halála általános gyászba borította a felvidéki szlovákságot. A gyászban a felvidéki magyarság is osztozik. Az egyesült magyar párt elnöksége részvétlétávitatót intézett a tót néppárt vezetőségéhez s ebben hangoztatta, hogy a szlovákság a nemzetiségi szabadságért folytatott harcában mindig maga mellett érezheti a magyarságot is.

Rózsahegy városa Hlinka pátert saját holttestének tekinti. A városi tanács szerdai ülésén elhatározta, hogy a temetőben mauzoleumot és a város egyik terét Hlinkáról nevezi el. A temetés vasárnap délután öt óraker meg végbe Rózsahegyben. A holttestet pénteken balzsamozzák be s azután a Plébánia-templomban ravalozzák fel, majd a templom előtti katedra helyezik. Elkészítették Hlinka halotti maszkját is. A ravatal mellett a szlovákok „Oról” nevű egyesületének tagjai állanak díszőrséget.

A tót néppárt vezetősége szerda délben ülést tartott és azon foglalkozott a Hlinka halála után beállt helyzettel. Az értekezlet megállapította, hogy továbbra is Hlinkát tekinti vezérének és bár örökre eltávozott ugyan, de mégis az ő politikáját követik. Hlinka világosan megjelölte a szlovák nép politikai célki-

tűzéseit és a párt ennek szellemében fog küzdeni tovább a valóráváltásért. A Szlovák című lap egyébként felhívást intézett a felvidéki tót néphez, hogy tartson nemzeti gyászt Hlinka halála alkalmából.

Svájc nem engedi meg a menekült zsidók letelepedését

Bernből jelentik: Az utóbbi hetekben körülbelül ezer zsidó szökött át Ausztriából és Németországból svájci területre. A svájci hatóságoknak ezért nagy gondot okoz az állandó zsidó beözönlés. A szövetségi kormány elhatározta, hogy ezeknek a bemenekült zsidóknak a végleges letelepülését nem engedi meg, de egyelőre türelmi időt engedélyez nekik, mert a svájci zsidó szövetség biztosította a beáramlott zsidók ellátását. A zsidók azonban nem kapnak munkavállalási engedélyt és semmivel nem foglalkozhatnak. A szövetségi kormány ugyanakkor elhatározta azt is, hogy a jövőben minden zsidót, aki Ausztriából, vagy Németországból Svájcba szökök, vissza fognak toloncoltatni eredeti lakhelyükre.

Hetvenkét munkaóra hatvanöt lei hetibér:

(P. I.) Egy csepp tengervízben benne van a tenger minden sajátossága. Egy eseményben sűrűsödhetik egy kornak egész tragédiája. Ezer és ezer más — talán sokkal súlyosabb — esetet lehetne felsorolni és a felháborodás ezekben talán még jogosultabb lenne hiszen az emberi nyomoruságnak szinte nincs is határa. De követhetjük korunk tragédiáját le, a megfoghatatlan mélységekig, megmagyarázhatatlan jelenségekig, ebben az esetben is. Be kell ismerünk, hogy az ember élete a közösségben minden téren annyira bonyolult lett már, hogy a hibákat nem lehet egy helyen megfogni és kioperálni. Mégis ki kell tapogatnunk a baj gócpontjait, mert egyszer hozzá kell fognunk a javuláshoz.

Tehát hetvenkét munkaóra és hatvanöt lei hetibér. Pontosan ennyi. Azaz, mégis több. Öt lei számlabélyeg, három lei munkanélküli segély-alap és a biztosítás 1 leje levonásra került. Ezzel együtt hetvennégy lei a hetibér. Most egy kicsit számolni fogunk. Megéri a fáradságot. Négy hét és két nap, egy hónap, keresete 280 lei. Majdnem elfelejtettem megemlíteni, hogy a munkás neve K. L., 30 éves, nőtlen fiatalember, a „C.” gyárban dolgozik. Az adatok pontosak, hitelességüket bárki ellenőrizheti. Az adatok szerint tehát egy harminc-éves nőtlen fiatalember, aki naponta 12 órát dolgozik, egy hónap alatt 280 leit keres. Ebből a fizetésből kell neki élnie, ruházkodnia és emberi mivoltához mérten kultúrzsükségeit is kielégítenie. Tehát ebből kell élnie. Egy fél kiló kenyér öt lei. Egy hónapra tehát 150 lei kell a kenyérre. És akkor még csak egy fél kiló kenyeret evett, semmi más.

Ezzel pedig nem lehet napi tizenkét órát dolgozni. A maradék 130 leit úgy kellene beosztani, hogy abból jusson tápláló ételekre, lakásra, világításra, fűtésre, ruházódásra, adóra. Ez azonban lehetetlenség. A „nincsből” nem lehet beosztani a különböző szükségleteket. Pedig még csak az önfenntartás legszükségesebb tételeit vettük vizsgálat alá. Ezeket felül teljes joggal kitehetjük a hiányjelet, ahogyan azt a pápai körlevelek (Quadragesimo Anno, Divini Redemptoris) a keresztény erkölcsi igazságok alapján hangoztatják: a javak ne csak az életfenntartást és tisztességes szükségleteket fedezzék, hanem az embert a magasabbrendű művelt életre is emeljék fel, amely a helyes kereteken belül és erkölcsiség hasznára válik.

Feltehetjük bátran a kérdést, hogy vajon 72 munkaóráért kifizetett 65 lei hetibér nem az emberi méltóság megsufolása-e és nem az igazságosság szemérmetlen arculütése? A feleletet nem nehéz megadni erre a kérdésre és nem lehet eléggé elítélni ezt az állapotot, hiszen még olyan súlyos ítélettel sem lícitálhatók túl a pápa szövegét: A társadalmi igazságosság azt is megköveteli, hogy méltányos bérekből a munkás úgy saját, mint családja kellő fenntartásáról gondoskodhassék. Meg kell adni a lehetőséget arra, hogy a munkás egy kis vagyont is gyűjthessen az általános leszegénye-

...jedesének a megelőzéstől a színvonalától? ...a magunk néhány ...az igazságosságnak. ...idusgyereket ismerek, hattól tizenhároméves korig, aki könnyűszerrel összekéregeti a napi 30—40 leit. Sokszor azonban 60 leit is „keres” egy nap. Átlagosan is számítva négyszer vagy ötször többet „keres”, mint az a munkás, aki szakmáját, tanult mesterségét dolgozza napi 12 órában keresztil és egy hóap alatt csak 280 leit tud keresni. Ha szabad, akkor csak azon csodálkozhatunk, hogy az ilyen munkások nem tértek át a könnyebb „kereseti” pályára, a kéregetésre.

Az összehasonlítást is érdemes tovább folytatni. A napokban olvashattuk, hogy labdarúgó játékost akart cseréberélni két sportegyesület, és egy millió leit ígért az egyik egyesület a kialakított játékosért. Amellett, hogy a sportegyesületek többnyire közkereseti társaságok, jó üzletek és a játékosok közönséges cseréberé tárgyai, mégis csak egy milliót ígértek egy emberért, aki talán soha az ujját sem mozdította ki komoly munka után. A mi munkásunk pedig 280 leit kap egy hónapi keserves munkájáért. Valami elromlott az emberi közönség nagy gépezetében, ezt bárki könnyen észreveheti. De ne keressük az ilyen szélsőséges összehasonlítást. Maradjunk meg a munkások körében. Tagadhatatlan tény, hogy vannak most is elég jól fizetett munkások. Van a munkások között is foglalkozásbeli és fizetésbeli rangsorozat. Különösen néhány szakszervezet tudja kiharcolni a megfelelő bért. A magasabb fizetésű és igazi nincstelen proletár munkás között nincs olyan szoros kapcsolat, mint ahogyan sokan vélik. Az élet meghazudtolja az egységes munkásosztályról alkotott felületes véleményeket. A mi esetiünk 280 lei fizetésű munkása is hiába fordul 6—7000 lei fizetésű munkástársaihoz, mert sem támogatásra, sem megértésre nem talál. Az emberi önzés itt sem enged meg ilyen széleskörű összetartást. Érdekes és jelentőségteljes még az a körülmény is — és ezt meg kell itt említenünk — hogy a munkásarisztokrácia vörös szallagos koszorúval tisztelget az elhunyt kartársak sírjánál, míg a mi szegény munkásunkat sem érzéseiben, sem gondolataiban nem lehet vörösnek mondani. Ugy látszik, ez is bizonyos jóléthez van kötve és nem mindenki számára elérhető luxus.

Mindezeket összegezve megállapíthatjuk, hogy az emberiség nagy és kis közösségeiben

végzetesen elhatalmasodott erkölcsi kórok és általános vérszegénység észlelhetők. Keresünk az igazságot és az igazságosságot, nem az íráskönyvekben, eszményekben, hanem az eseményekben, a történelemben. Talán itt-ott felcsillan az igazságosság, a szeretet néhány szikrája, de következetesen megvalósításban, vagy csak a rávaló hecsületes törekvésben, intézményesen sohasem. Ezt nevezhetjük társadalmi vérszegénységnek. Olyan általános, olyan nagymértékű, hogy nem csodálkozunk ennek a lelkileg nagyon is gyengén alapozott világnak a

kétségbeesésén. Elvesztettük érzékünket az erkölcsi értékek sulya és jelentősége iránt. Hogyan is találjuk akkor meg a gyógyulás útját. Hiszen az erkölcsi gyógyulás éppen olyan bizonytalan, titokzatos és mély, mint maga a lélek és általában az élet. Gyógyulnia kell minden egyes embernek önmaga és a közösség számára. Gyógyulnia kell a közösségnek mindenki javára. Mert itt nincs szétválasztott egyéni és közösségi érdek. Egy munkás havi 280 lei bére nemcsak az ő baja, hanem a társadalomé, mindnyájunké is.

Lengyelország költségesnek találja a genfi szereplést

A közeljövőben megtörténhetik Lengyelország teljes kilépése a Népszövetségből

Varsóból jelentik: Lengyelország részleges kilépése a Népszövetségből élénk kommentálásra adott alkalmat a lengyel sajtóban. A sajtónagok közül az esemény nagy jelentőségével foglalkozik a kormányhoz közelálló *Express Poranny* a következőkben:

„A lengyel kormány elhatározása, amely megszüntette a Népszövetség mellett működő állandó lengyel bizottságot, habár nagy érdeklődést keltett szerte a világban, még sem okozott meglepetést. Ami a csodálkozást felkeltette, talán az volt, hogy az egyre jobban feleslegessé váló költséges képviselőlet máig fenntartották...

Lengyelországnak bőven van oka arra, hogy kiábránduljon a Népszövetségből, amely teljesen elvesztette egyetemes jellegét és minden hiányzik hívatásának teljesítéséhez. Ez a kiábrándulás annál nagyobb, minél inkább nyilvánvaló lett, hogy a „Népszövetséget a „totalitárius” államokkal szemben álló hatalmi csoporttá alakították át.

„Felelősségvállalás és hátrányok esetén...”

Ezek a megfontolások felszínre vetik a kérdést, hogy Lengyelország jelöltesse-e magát újra a Népszövetség tanácsába, amelynek 12 éven át volt a tagja. Ez a kérdés eddig még nem dönt el. Kétség nélkül sok minden áll amellett, hogy ne foglaljon helyet továbbra is a Népszövetség tanácsában, mert ebből semmi előnye sincs, hanem ellenkezőleg csak felelősség hárul Lengyelországra a tanács működéséért. A Népszövetség élvezti tekintélyünk tá-

mogatását — írja a lap — és cserébe semmit sem ad. ...A Népszövetségből való teljes kilépés jelenleg még nem időszerű kérdés, de a közeljövő már azá teszi, ha ugyanis még a rendes tagság is bizonyos felelősségvállalást és olyan hátrányokat jelent, amelyek nem érik meg a nyújtott előnyöket. Különösen időszerű lesz a kérdés akkor, ha a Népszövetség olyan háborús csoporttá alakul át, amelytől Lengyelország távol akarja tartani magát.

Védekezés a korai fáradtság és az izmok időelőtti elernyedésével szemben

Dr F. D. Goosens, az amerikai Wright egyetem professzora a következő nyilatkozatot tette: Az emberi szervezetben a fáradtság, mint tudjuk, az izmok tejsavtermelésében jelentkezik, ami lerakódva a rostok közé, benitóltag hat az izmok munkájára. Kísérleteim során megállapítottam, hogy a fáradtságot előidéző tejsav neutralizálására bámulatosan alkalmas a sör, mely a testbe jutva, a fáradt rostok mérgező termékeit szétbomlasztja és ezzel megszünteti a tejsav romboló hatását, ami felüdülést, felfrissülést okoz. Ebből a tapasztalati tényből kiindulva, óriási következtetéseket lehet levonni. Így például bizonyosra veszem, hogy a legnagyobb sörfogyasztó nemzet Németország és Anglia szívósságát, fáradhatatlanságát, óriási munkabírását éppen a sör állandó mértékű fogyasztásának köszönheti.

Most pedig rátérve a sportra, megállapíthatom, hogy nagy teljesítmények, rekordok, győzelmek, a testezés hármelyik ágában, szükségessé teszik, hogy az atléta, az uszó, futballista és teniszező pihent izmokkal rendelkezzen. Olyan izmokkal tehát, melynek rostjaiban a tejsavtermelés nem teng tul. Azokban az esetekben tehát, amikor a sportember sört iszik, voltaképpen nem tesz egyebet, mint antitoxint vesz magához, melylyel a tejsav káros működését szétrombolja. A kezeltében levő statisztikai adatokból megállapíthatom — fejezi be nyilatkozatát az agg tudós — hogy a sportemberek 90 százaléka sörrívó, ami azt jelenti, hogy mintegy ösztönszerűleg védekeznek a korai fáradtság és az izmok időelőtti elernyedésével szemben.

Erdemesnek tartottuk fentieket felemlíteni abból az alkalomból, hogy éppen most szombaton és vasárnap kerül lebonyolításra a „Dreher Haggemacher serleg”-ért a teniszverseny, melyen Erdély legjobb teniszezői mutatják be tudásukat és fejlődésüket. Városunk országos hírű sörgyára a legnemesebb sportnak, a tenisznek, a legnemesebb itallal, a sörrrel való szoros és szűkeges kapcsolatát akarta hangsúlyozottan kifejezésre juttatni, amikor a „Dreher Haggemacher serleg” alapítását elhatározta.

Gerely Jolán:

Ha tudnád....

Mindaz, amit a hittudomány az Oltariszentség szerepéről a lelki életben, annak nevelő és eligazító értékéről tanít, mind megvan ebben a könyvben; de nem elvont tételekben, hanem, mint a nő életében fölmerülő kérdések és kérdések végső megoldása. Ugy, hogy a könyv végeredményben az Eucharisztikus életértékeknek kitünő bemutatója és az Oltariszentség nevelő erejének újszerű apológiája.

Ara csinos kartonkötésben 90 lej és portó.

Rövidesen ismét összehívják a spanyol semlegességi bizottságot

Az önkéntesek hazaszállítása körül újabb bizonytalanság merült fel

Párizsból jelentik: Londoni hírforrás szerint a semlegességi bizottság ülését rövidesen újra össze fogják hívni, hogy az önkéntesek elszállításának ügyében Barcelonából és Burgosból kapott válaszokat megtárgyalják. A nemzeti kormány által adott válasz szövegét egyelőre Londonban még nem ismerik, mert a burgosi ügyvivő valószínűleg csak szombatra érkezik vele Londonba. Kiszivárgott hírek

szerint azonban tudni vélik, hogy Franco tábornok igen sok fenntartással él a háborús jog megadása és az önkéntesek hazaszállításának gyakorlati részét illetően. A válasz ugyan elvben egyetért az angol tervvel, de fenntartásai miatt úgy kell tekinteni, mintha Franco tábornok elutasította volna az önkéntesek hazaszállításának tervét.

A köztársasági spanyol kormány átalakítása

Barcelonából jelentik: A köztársasági kormány átszervezése megtörtént. Negrin miniszterelnök továbbra is helyén marad és csupán két új miniszter belépéséről van szó. Közmunakügyi miniszterre Regast, az egyesület cataloniai szocialista párt tagját, állami miniszterre pedig Thomas Bilbao Hospitalet spanyol szocialistát nevezték ki. Hospitalet eddig a köztársasági Spanyolország követe volt Perpignanban.

A kormány átalakításáról a minisztertanács hivatalos jelentést adott ki, amely hangsúlyozza, hogy a kormány továbbra is tisztelgessen tartja a tartományok önkormányzatát és a bászok, valamint a katalánok részvételét a kormányban továbbra is biztosítja.

Negrin miniszterelnök a minisztertanács után Zürichbe utazott, az élettani világnagygyűlésre

A szatmár—nagyvárad egyházmegyeék második radnai zarándokútjának újabb hírei

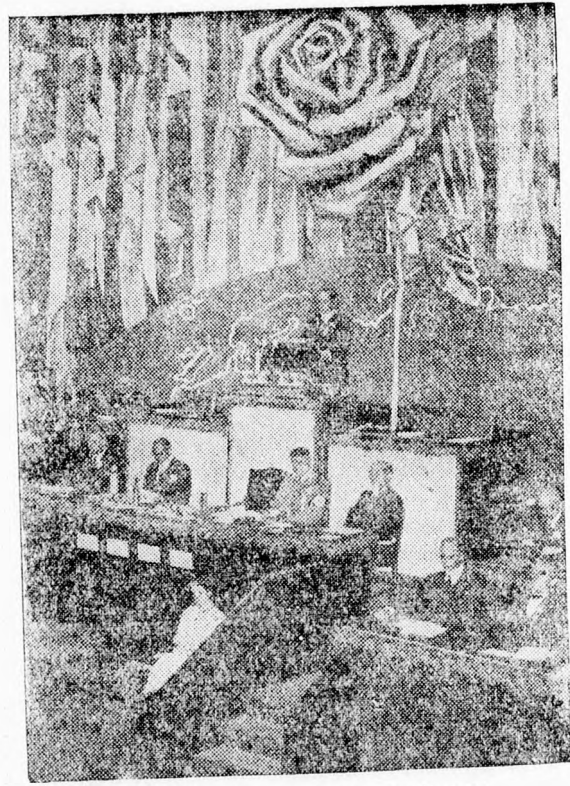
Nagyvárad. Saját tud. A püspöki iroda jelentése szerint a plébánosok egyházmegyei szintre a legnagyobb számú jelentkezéseket küldték be a második radnai zarándoklatra. Eppen ezért a rendezőség azzal a kéréssel fordul a hívekhez, hogy mindenki idejében jelentkezzen, nehogy hely hiányában lemaradjon erről a — lelkiükben páratlanul ígérkező — szent zarándokútról.

A rendezőbizottság elintézte a távolabbról csatlakozó (Szilágyosmlyó, Székelyhid) utasok kedvezményes utazását is. Amennyiben 20-nál több utas jelentkeznek egy helyről, ezek 50 százalékos kedvezményben részesülnek. Az ilyen utasok számára a kedvezményt 10 nappal az indulás előtt kérvényezni kell az illető állomásfőnökségnél, ahol ezt kellő időben elintézik.

Hivatalos nyilatkozatot adott ki az angol kormány a palesztinai kérdésben

Londonból jelentik: Az Ewening Standard keddi esti cikke, amelyben arról írt, hogy Palesztinát nem fogják három külön országra felosztani, oly nagy feltűnést keltett angol kormánykörökben, hogy a külügyminisztérium rövid hivatalos nyilatkozatot adott ki ebben az ügyben. A nyilatkozat hangsúlyozza, hogy a palesztinai vizsgáló bizottság csak hétfőn kezdte meg tanácskozásait a rendelkezésére álló anyagról, tehát még semmiféle döntést nem hozhatott. Minden olyan hír tehát, amely bármily formában való döntésről szól, nem egyéb találgatásnál.

Emir Ibn Saud hodzsaszi király Londonba érkezett. A hodzsaszi király eddig barátságban élt Angliával, de most úgy nyilatkozott, hogy ennek a barátságnak a fenntartása számára egyre nehezebbé válik. Az arab népek ugyanis mind egyre rosszabb szemmel nézik Anglia palesztinai politikáját.

Tearózsza-kongresszus Berlinben

A tizenkettedik Nemzetközi Kertészeti Kongresszus most nyílt meg Berlinben. Ötvenkét állam képviselői vesznek részt a kongresszuson, amelyet a tearózsáról neveztek el s az előző, emelvény felett is ott pompázik egy óriási tearózsza

Egyetlen légy is
alaposan elronthatja ebédutáni nyugalma. Legyeket nem lehet elkergetni, ismét és ismét visszajönnek, míg végül Önt űzik ki saját szobájából. Csak egy szer segít: permetezzen lakásában FLY-TOX-al.

FLY-TOX

Drámai vezércikket írt a Vatikán lapja a háborús veszedelemről

A cikk szerint az új háború hosszú lejáratú és borzalmas végű lenne

Rómából jelentik: Az Osservatore Romano, a Vatikán lapja drámai hangú vezércikkben foglalkozik a háborús veszedelemmel. A cikk rámutat arra, hogy Európa láthatárán egyre sötétebb vészfellegek gyülekeznek. Pedig — hangsúlyozza a lap mindazok tévednek, akik azt hiszik, hogy az újabb nagy háború rövid lejáratú lehet.

A cikk tiltón emeli fel szavát a háborús

készülődések ellen és kifejti, hogy az európai államok között nincsenek olyan háborús okok, amelyeket kevés jóakarattal és áldozattal ki lehetne küszöbölni.

Az Osservatore Romano feltűnést keltő vezércikke azzal a szörnyű jóslással fejeződik be, hogy az esetleges újabb világháború minden eddiginél borzalmasabb forradalommal fog végződni.

Vuillemin németországi látogatását francia hivatalos körök udvarias jellegűnek mondják

Szívés hangulatú vacsora a berlini repülők házában
a francia tábornok tiszteletére

Berlinből jelentik: A Németországban tartózkodó Vuillemin francia légügyi főparancsnok szerdán meglátogatta a Richthoffen repülőkülönítményt, amelynek repülői különböző légi mutatókat mutattak be. Este Milch tábornok vacsorát adott a berlini repülők házában Vuillemin tiszteletére. A vacsorán Milch tábornok szívés hangú felköszöntőt mondott, melyre Vuillemin válaszolt. Válaszában kifejtette, hogy a Richthoffen, rajnál tett látogatása háborús emlékeket idézett fel benne, de ezek nem távolítják el őt a régi ellenféltől, hanem inkább arra alkalmasak, hogy kö-

zelebb hozzák a vitéz német katonákat.

Amint Párisból jelentik, a Quai d'Orsay hivatalos jelentést adott ki Vuillemin berlini látogatásáról. A francia külügyminisztérium hivatalos nyilatkozata más ellentétes híresztelésekkel szemben hangsúlyozza, hogy Vuillemin látogatása csak udvariassági jellegű és vizsgálati célú. Milch német tábornok nemrég lefolyt franciaországi látogatásának. A nyugati légi megemlékezési egyezményről, Vuillemin látogatása alkalmával épp ezért nem lehet szó, erre később fog sor kerülni.

Albert István:

Az Ur katonája

Csikszerecs, augusztus hó.

...gó nyári reggel szikrázó napfényben
összezsengő-bongó harangszóra, reggeli
miséje végzésére indul: a katolikus pap. Már a
templomajtó kilincsen a keze, amikor futólé-
pésben közeledik hozzá egy csendőrtiszt.

— Főesperes ur, főesperes ur, — kiáltja
már messziről. Arca elszánt, hangja erőyes.

— Mi a baj, kérem?

— Azonnal tessék jönni velem, az őrnagy
úr hívja.

A főesperes agyán hirtelen átcikázik az
aggalom: mi lehet az ok, amiért ilyen szokat-
lan időben és ilyen sürgősen „hívja” a
csendőrtornagy, a megye ezidőszerinti rendszeti
és közbiztonsági főparancsnoka.

— Most ebben a pillanatban kívánja az őrnagy
úr, hogy felkeressem, amikor a szentmi-
sére már beharangozták és a híveim várnak?

— Most kérem, főesperes ur, mert minden
perc késő lehet: haldán van az őrnagy ur fia
és el kellene látni a halotti szentségekkel.

— Aztán milyen vallású az őrnagy ur fia?
Katolikus?

— Nem kérem, görögkeleti.

— Akkor kérem görögkeleti paphoz kell
fordulni, mert nekem nem szabad kiszolgáltat-
nom más vallásúknak a szentségeket.

— Először őt kerestük, de nem találtuk meg.

— Akkor keressék meg és hívják el a gö-
rög katolikus lelkészt, a másik nemzeti egy-
ház papját.

— Kerestük, de őt sem találtuk meg az
egész városban. Az Isten szerelmére, tessék
már jönni, megőrül az őrnagy ur a fájdalom-
tól és közben pap nélkül meghalhat a fia.

— Mondottam, végtelen sajnálom a dolgot,
de nem tehetem. „Istennek inkább kell enge-
delmeskedni, mint az embereknek.” Csak ab-
ban az esetben tehetném, ha a haldokló két
tanu előtti kijelentené, hogy a római katolikus
hitben akar meghalni. Ellenkező esetben még
lélekkalászással is megvádolhatnának. Jölesik
az őrnagy ur bizalma és megtisztelő is rám
nézve és a fiút is nagyon sajnálom, de ennek
ellenére sem tehetem, hogy feloldozzam és a
haldoklók szentségével ellássam, mert tiltja
egyházam törvénye.

— Akkor tessék eljönni és legalább imád-
kozni a haldokló fiú mellett, — fogta könyör-
désre a kérést az altiszt.

A katolikus pap: az Ur katonája, akinek
a rövid párbeszéd alatt is nagy harcot kellett
vívnia emberi, érző önmagával és vallása meg-
változhatatlan isteni parancsaival, megköny-
nyebbülten, jólesően felfigyelt az egyszerű al-
tiszti szavára: „Legalább imádkozzék a hal-
dokló mellett!” Ezt igen! Ez már az irgalmas-
ság lelki cselekedetei közé tartozik: Krisztusi
parancs!

— Jöjjön, megyek magával — és ment az
Ur katonája, teljesítve a szeretet vallásának
parancsát.

Szürke, kaszárnyaszerű épület, emeleti er-
kélyes, tompán elsötétített szobájába vezette az
altiszt. Kinyit a harmatos reggelben most indult
a friss, eleven élet, itt bent pedig sötét fátylok
gyász tompultságában ugyanakkor elszállani
készült egy fiatal lélek. A kórággyon fiatal fiú
emberronsa, az előrehaladott tüdővész jelleg-
zetes tüneteivel: a tizenkilencéves fiú, akit szü-
lei éveken át nagy gondnal és költséggel gyó-
gytattak, csukott szemekkel, földszíni sá-
padtság márványozásával az arcán, alig észre-
vehetően lélegzett. Nyakánál, álla alatt égő
gyertya: a keresztény égő hit megkapó jelképe.
A fiú ágyánál az orvos foglalatostkodik. A belső
szobákból az édesapa, édesanya idegtépő, foly-
tonos jajgatásai, fájdalmas kitérési szüremle-
nek át. Fekete tragédia sötét madara lebegteji
szárnyait a szobában, valahol tagoltan ütni kezd
egy óra: jókor jött az Isten szolgája!

Feljárdul, szaggatott mondatokban kö-
szönti hálás kézzorongatásokkal és szavakkal
a lelkipásztorra a megtört, síró-zokogó erős ka-
tonatiszt. Nem bírja sokáig a szoba nyomásztó,

Milyen községi adók és illetékek szedését engedi meg az új közigazgatási törvényrendelet?

(II. közlemény).

A géperővel dolgozó fűrésztelepek után évi
6000 lei illetéket kell fizetni. Minden magántu-
lajdonban levő hamos állatért, amelyet az ipar
és a kereskedelem céljaira használnak fel, éven-
ként 100 lei. Ezt az illetéket csak a városokban
szedik. A klimatikus és tengeri fürdőhelyeken
tartózkodó vendégek után, ha öt nappal tovább
tartózkodnak a helyiségben, személyenként havi
50 lei fizetendő. Tizenhárom éven aluli gyermekek
és a szülők nem esnek az illeték alá. A játé-
kaszinók, klubok, körök, társaságok, valamint
mindazok a nyilvános helyiségek, amelyekben
szerecséniátéket üznek, napi 1000 lei fizetendő.

A jogi személyiséggel bíró klubok, vagy zárt-
körű társaságok, ahol kártyajátékok folynak, na-
pi száz lei illetéket viselnek. A látványosságok
belépő jegyei után beletérve a mozgászházakat
és, személyenként 1 lei (betegségügyi illetékek.)
A hookmakor irodában kötött fogadások után
5 százalékos illetéket szednek.

Minden utastól a szállodákban vagy azokban
a házakban, ahol több mint két butorozott szobát
adnak ki:

- Luxusszállodákban, napi 10 lei.
- Elsősorú szállodákban napi 8 lei.
- Másodosztályú szállodákban napi 8 lei és
a butorozott szobákban napi 5 lei.
- Harmadosztályú szállodákban és a napi
harminc lejen aluli butorozott szobákban napi 2
lei.

Minden vadász és luxuskutya után évi 200
lei az illeték.

A megkötött házőrző kutyák nem esnek ille-
tékek alá.

A községekben, a gazdasághoz tartozó kutyák
valamint a nyájörző kutyák, ha azokból csak két-
tő van, nem esnek az illeték alá.

Minden olyan kutya után, amely nincs meg-
kötve, évi 100 lei.

Minden megkötött kutya után, amennyiben
számuk meghaladja a törvényben megengedet-
tet, évi 50 lei.

Ijéteket szednek az iparosok és a kereske-
dők által a vasut, a posta, autókamionok és más,
szállító eszközök után a város területére beho-
zott áruk után. A CFR és a posta igazgatóságát
kötelezték, hogy a pénzügyi közegeknek a szükse-
ges bizonyító okmányokat bocsássák a rendelke-
zésére az ad-valorem (érték utáni) illeték fizetése
és behajtása céljából.

A városok megállapodhatnak a CFR-el és a
postával az ad-valorem illetékek a CFR, illetve
a posta után történő behajtása végett. Az át-
menő szállítás alatt levő áruk nem esnek ille-
tékek alá.

közeli halált lehellő légkörét: megtörtén távo-
zik.

Pap és orvos ketten maradnak. A harma-
dik a haldokló fiú. Halottalovány arca, hald-
veritkes homloka már előjelei annak, hogy
közeledik a kaszás halál. A pap letérdel és
imádkozza a közgyónást: a Confiteort... A
mely meghajlással hallgató orvos lelkét is lát-
hatólag megüti a végzetes percek sirhozjutó
pillanatai. Az üres szibbadás, komor-bénultság
rideg csendjében újabb: a halottak imájába me-
rül a pap... Észre sem veszi, hogy a félig nyit-
ott ajtó hasadéka, könnyei visszafojtva, éle-
sen figyel a szobába az őrnagy... Az édes-
apa...

Aztán feláll a pap. A haldokló ifjú kezébe
adja az égő gyertyát. Erre a fiú egy pillanatra
felnyitja szemét az életösztön utolsó parazza is-
teni fellángolásával. Szemeiből a hálás köszö-
net, az élettől való könnyes búcsú, az utolsó
lelki vigasz túlvilági öröme csillog a pap felé,
a végszükségben feltételezeten engedélyezett
lelki feloldozásért... Reménység és vigasztal-
lás könnyes szavai rohan feleségéhez az őrnagy
a nyitott ajtóból...

Aztán, aztán ismét lecsukódnak a fiú sze-
mei. Kezéből lassan, mint égő tulipán virág-
szirma, kihull a gyertya... Az orvos bólint:
a 19 éves, görögkeleti vallású, liceumi hallgató,
törelemmel viselt hosszú és súlyos szenvedés
után, eltávozott az élők hárból...

A pap lefogja a fiú két szemét, miközben

Belföldi termékekért az illetéket a számlázá-
si érték után szedik és ez szolgál alapul a luxus
és a forgalmi adó kivételénél is. Az importált és
exportált termékeknek a luxus-adó és a forgalmi
adó egységes tarifájának közép-értéke szerint.

Azokban a községekben, amelyeknek a körze-
tében petroleumfinomító működik, a következő
illetéket szedik:

- A belső fogyasztásra szánt termékek után:
- Kátrány, kocsikenőcs kilogrammonként
0.03. Motorolaj kilogrammonként 0.05. Kőolaj,
nyersolaj 0.06. Petroleum kilogrammonként 0.07.
Benzin kilogrammonként 0.12. Gazolin kilogram-
monként 0.13. Petroleum olaj kilogrammonként
0.15.

b) Exporttermékeknek: Kátrány kilogrom-
monként 0.01. Benzin és petroleum kilogrammon-
ként 0.02. Petroleum olaj és motorolaj kilogrom-
monként 0.03.

Azokban a városokban, amelyeknek területén
export-központ van, a „b” bekezdésben feltüntet-
ett illetékek hetvenöt százalékát szedik, azokon
az illetékeken kívül, amelyet az a város szed, hol
a petroleumfinomító működik. A belföldi haszná-
latra és az exportra szánt termékekre, amelyek
után a jelen törvény rendelkezései szerint fizet-
nek illetéket, nem szedik a város ad-valorem ille-
téket.

Az állatok eladásánál szarvasmarhák dara-
bonként 40 lei, juhkecske darabonként 5 lei, bor-
jú darabonként 10 lei, sertés darabonként 20 lei
illeték alá esnek. A süldőmalac nem esik illeték
alá. Minden köbméter anyagért (homok és váfo-
gatatlan kavics), amelyek a folyómederből, kő-
bányából, vagy bármilyen kereskedelmi célra
szánt helyről emelnek ki, a városokban 2 lei.

A lerakatokban levő és eladásra vagy keres-
kedelmi célra szánt mesterséges jégért a városban
köbméterenként 30 leies illetéket szednek.

Juliusban és augusztusban csak felet kell fi-
zetni a jég illetéknek.

A községekben minden kilogramm vágott hús
és bármilyen állati eredetű eledelet után:

- Vágott hús kilogrammonként 2 lei.
- Levágott szárnyas kilogrammonként 2 lei.
- Előételek, füstölthús, háj, kilogrammon-
ként 3 lei.

A szénsavas italok ellenőrzésére, mint szóda-
vizek, limonadák, ásványvizek és pezsgők:

Minden liter szóda víz, vagy limonadé ille-
téke 0.20 lei.

Minden liter ásványvíz után 0.50 lei.

Minden üveg pezsgő után 10 lei.

Az illetéket a termelés helyén szedik.

(Folytatás következik.)

utolsó két könnyesepp préselődik ki a szem-
jak alól. Majd felkelti a halott fiú állát.

Az őrnagyot most már végleg hatalmába
kerítette a szivettepő fájdalom. Majd összerop-
pan, nem tudja elviselni a fejére hulló sötét
végzetet. Sír, jajong, tépi a haját s folyton azt
hajlogatja:

— Elhagytál, sohasem látunk többé, édes,
egyetlen fiunk!

— Csak a viszontlátásig távozott el, őrnagy
úr, nyugodjék meg, — rázza férfiasan,
meg nem rendülten az őrnagy kezét résztve-
vően: a pap. Szavai szuggesztív erővel vigasz-
tálólag hullanak az édesapa meggyötört szí-
vére...

— Hol van a fiam? Az egyetlen fiam, hol
van? — rohan be a halottas szobába félrül-
ten a fájdalomtól az édesanya.

— A mi Urunknál, ha Isten is úgy akarja,
— enyhíti az édesanyai szív mérhetetlen fájdalmát
jótékony eső erejével ható szavaival: a
pap...

Amikor a főesperes elhagyta a gyászházat,
szívbemarkolóan szólalt meg a lélekharang...
Messze, a kéklő magasságok felé emelte tekintetét,
hogy eltörpüljenek a földi szomorúsá-
gok, fájdalmak, kínok, szenvedések és a fekete
halál.

Aztán kemény léptekkel indult a temp-
lomba...

Az Ur katonája.

EMBEREK ÉS TÁJAK

Egy szaharai oázison élő érsekújvári magyar ifjú elbeszélése az ottani csodálatos életről

— Második és befejező közlemény. —

Algír legérdekesebb része a Szahara. Végtelen homoksvatagjaival, kopár, kietlen, minden növényi élet nélküli területeivel, sok-sok halálos veszedelmet rejteget magában. Némely olyan sok-száz kilométeres útvonalon csak homoktengert lát az utas. Itt-ott a szélvihar által felkavart homokból rakott „dünák”, homokhalmok láncolata állja útját a karavánnak. Ezek a máról-holnapra hordott homokhalmok néha a 100 méter magasságot is elérik és roppant veszedelmet rejtenek magukban. Ezért a karavánok soha meg sem kísérelték hogy keresztül jussanak a homokhalmokon, mert nem akarják, hogy élve eltemesse őket a homok és soha többé ne lássák meg a fényes napot.

A homoksvatagot néhol kopár, köves, terméketlen síkságok váltják fel, a melyek éppen olyan félelmetesek, mint a homoktenger. A nyári melegben a hőmérséklet árnyékban is eléri az 50 C fokot, napon pedig a 70-et. Ettől a nagy melegtől a kövek valósággal átizzanak és az ilyen átizzott köves talajon nappal nem is lehet áthaladni csak éjszaka, amikor némi lehűlés jön.

A pusztaságon átvonuló karavánt ijesztő csend fogadja mindenütt. De egyszerre éles fütty hasítja át a levegőt, minden oldalról zúgást, sivítást, félelmetes zajt lehet hallani: Jön a Számum, a sivatag szörnyű szele, mely a homokot felkavarja és felhőként viszi tovább. Ember, állat megriad ettől a látványtól, mert a pár perc előtt még békés táj egyszerre

a pokolhoz hasonlít...

Ilyenkor az egyetlen lehetőség: megállni és elföldni a szemet és a testet, mert a millió és millió homokszem, mint megannyi üvegszilánk szúrja, vágja az élőlényt. A tevék a Számum közeledtére ösztönösen lefeksznek és szemüket lehúnyva, fejüket mintegy belefúrják a homokba védekezésül. Néha órákig tart a vihar. És amikor az ember a szemét újra kinyithatja, addigra teljesen megváltozott a táj képe. A hatalmas homokhalmokat a vihar teljesen elhordta és helyettük más helyen rakott új halmokat. Minden jel, ami tájékozódásul szolgált, nyomtalanul eltűnt és a karavánvezetőnek éppen elég gondot okoz a tájékozódás.

Ahol a homok, a kő, a szél perzselő forróságát lehel, a legnagyobb kincs a víz! A karavánok birkabőrből készült tömlőkben viszik magukkal a vizet. És jaj azoknak akiknek idő előtt kifogy a vizük. Csodálatos, hogy a sivatag „hajója”, a teve, rindkívül sokáig bírja a szomjúságot. Ez a körülmény teszi alkalmassá a sivatagi karavánutazásokra.

A homoksvatagban emberre és állatra egyaránt nagy veszedelmet jelent a homoki vipera marása. Ezek a kurta kígyók a homokba fúrják magukat, csupán a fejük tetejéről kiálló szarvacska áll ki alig láthatóan a homokból. Ha erre a kiálló szarvacskára élő lény rálép, azt a kígyó rögtön megmarja, amennyiben lecsupaszított testrészehez férközhetik. Különösen a mezitláb járó bennszülöttekre és állatokra nézve jelent veszedelmet a kígyómarás, mely feltétlen halálos, ha injekció alakjában ellenmérget nem kap a megmart élőlény. A karavánok rendszerint fel vannak szerelve kígyómarás elleni szérummal.

Az oázisok a sivatag édenkertjei

Amilyen kietlen és kopár a sivatag homokja és a köves pusztaságok, éppen az ellenkezője annak az a viruló élet, melyet az oázisokban, a sivatagjáró szemé előtt egy homokhalm mögött feltűnnek a pálmák, melyeknek levelei ezüstös fényben ragyognak, olyan érzés fogja el, mint a hajótöröttet, amikor hosszas hányódás után meglátja végre a várvárt szárazföldet.

Már a megérkezés is csodás egy szép szaha-

rai oázisba. Széles út vezet be, hatalmas pálmákkal övezve. Narancs, mandarin, barack és körtefák bolyongatnak a jövevény felé. Az utakat szebbnél-szebb rózsák díszítik és nincs egy kis térség sem, mely nem lenne virágokkal borítva. A pálmák szőlővel és futórózsával vannak befuttatva. Minden felől patazik a víz, az ártézi kútak, jó iható vize. Az egész oázis nem áll másból, mint száz meg száz kis kertből, melyek a bennszülöttek tulajdonát képezik legtöbb esetben. De vannak már olyan oázisok, ahol európaiaknak is vannak telepeik.

A legfontosabb emberi és állati táplálék a datolya. Ezért a bennszülöttek nagy súlyt fektetnek arra, hogy az „Allah”, az ő istenük, jó termést adjon. Tudnunk kell, hogy a datolya-pálmafa kétnemű és a termő virág csak emberi kézek beavatkozása következtében termékenyül meg. Ezt a megtermékenyítő műveletet a bennszülöttek ünnepélyes keretek között végzik olyképpen, hogy a porzós virágokat levágják és odaerősítik a termő virágokhoz. Közben énekelnek és kéri a jó és igazságos Allahot, hogy legyen

A legszörnyűbb elemi csapás a sáskarajás

melytől minden ember és állat retteg. Ha a sáskaraj közeledik, már messziről hallani zúgását, majd megjelenik az égen egy fekete folt, mely egyre nagyobb lesz, egyszerre elfedi a napot és szinte éjjeli sötétség borul az oázisra. Az undok sárgászöld sűrű férgek milliói csapnak le az oázisra és pár órával később a virágzó ligetet valóságos sivataggá változtatják át. A lakosságnak valósággal menekülnie kell a sáskaraj elől. Még járni sem lehet a talajt 20—25 centiméter vastagságban elfödő sáskaraj miatt. Az emberek vagyonukat menteni már nem tudják és minden erejükből azon fáradoznak hogy saját magukról lerázhassák az undok férgeket. Mivel a sáskaraj az egész évi ételmelet elpusztította, a bennszülötteknek nem marad más táplálékuk, mint maga a sáska. Nagy tömegekben szedik össze a férgeket, vízben egy kissé megfőzik, majd a napon megszáritják és ezt eszik egészen az új termésig. Ilyenkor azonban már nem olyan vidám az élet az oázisban.

A Gardaja nevű nagy oázison mozabit-törzsbeli muzulmánok laknak. Ennek a hatalmas oázisnak kb 10.000 lélek a lakója, melyek közül

kegyes hozzájuk és adjon bő datolyatermést. 12—15 termős fára elégséges egy porzós fát nevelni.

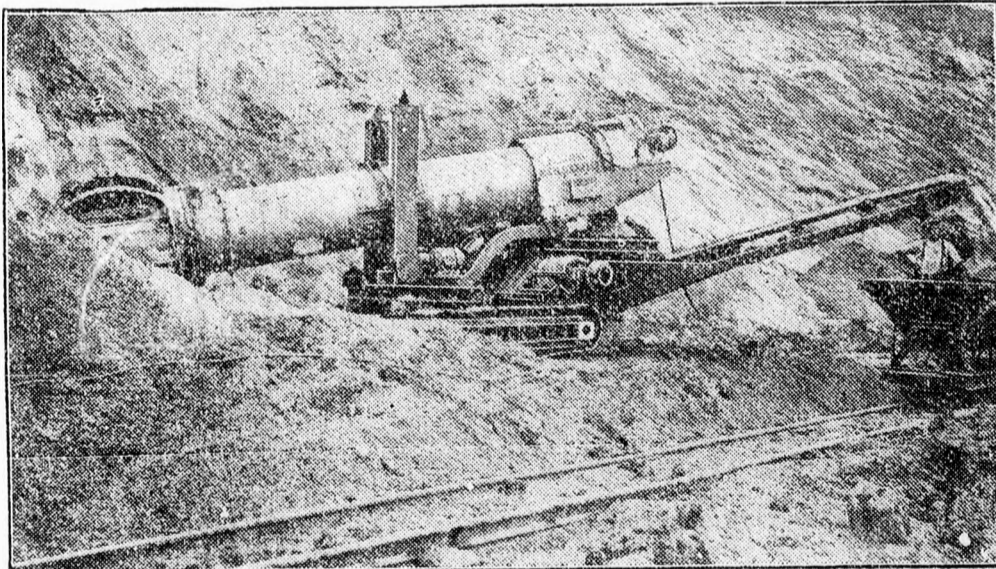
Az európai oázislakók megtermékenyítik a kietlen pusztaságot

A valamikor kiterjedelmű oázisok mindig nagyobbodnak, mert a terméketlen homokos talajból egyre nagyobb területet változtatnak át termővé. Az oázisokban van már egypár európai ültetvényes is, akik az államtól kedvezményes árban veszik meg a terméketlen földet és nagy, nehéz munkával termékenyítik azt. A megtermékenyítésnek legfontosabb kelléke az ártézi kút. Amikor a megtermékenyítendő talajon megfelelő ártézi kútak állnak rendelkezésre, akkor egy-egy művelésre szánt területet homoki cserjék ültetésével kerítik be. Amikor ezek a cserjék megfelelő ápolás mellett 2—3 év alatt elég védelmet nyújtanak a forró déli vagy a hideg északi szél ellen, megkezdődik a talajművelés és gyümölcsfaültetés. Az öntözés az ártézi kútak révén történik, melyek mintegy 100 méter mélységből 28 C fokos meleg, kifogástalan vizet adnak. Az oázisok eddigi kútjai ivásra kevésbé alkalmas vizet adtak, mert a vizük nagyon magnéziumos.

A bennszülöttek egyáltalán nem örülnek az esőnek, sőt Isten csapásának minősítik, mivel a pálmafa levelével fedett kunyhóikat alaposan eláztatja az eső. Eppen az esőhiányra való tekintettel van rendkívüli nagy szerepe az öntözést végző ártézi kútaknak. Az oázisok forró égövében az aratás is korábban van. Az ültetvényesek már májusban learatják a hűzát. A barack és az őszibarack szintén már májusban megerik. Az október a legboldogabb hónapja a bennszülötteknek mert akkor érik az ő kenyerek, a datolya. A jó datolyatermés nagy öröm részükre. Ilyenkor a datolyaszüret nagyon vidám. Vigak az emberek, az állatok és a legyek is, melyek igen szép számban jelentkeznek ilyenkor.

csak kb 150 az európai, a többi mind bennszülött. Ők lakják a Szahara legrettenetesebb vidékét. Körül vannak véve fekete, csillogó köves dombokkal. Az a különös szokásuk hogy az aszszonyaik sem élve, sem halva nem hagyhatják el az oázis területét, ott kell élniük és ott kell meghalniuk. Ezzel szemben a férfiak legnagyobb része kereskedni megy a messze tengerparti városokba és néha csak 4—5 évi távollét után látja viszont feleségét és családját. Ha a mozabit férfi több évi távollét után hazatér és feleségének újszülött gyermeke van, az egészen természetes. Hálát ad az Allahnak, hogy gyermekkel ajándékozta meg őt. Az ő hitük tanítása szerint a gyermek, anyja méhében 5—6 évig is alhat és az Allah 5—6 év múltán is elküldheti őt.

Vannak még az oázisokban olyan idősebb szudáni néger bennszülöttek, akik emlékeznek rá, hogy őket gyermekkorukban elrabolták és mint rabszolgákat cipelték magukkal az arabok. Egy-egy oázis régen arab előkelőségek birtoka volt, akik úgy szereztek munkásokat hogy rajtaütéssel elrabolták a szudáni és egyéb néger bennszülötteket, vagy pedig rabszolgakereskedőktől

Új rendszerű aknafuró, amelynek főleg a szén-, vagy kőbányákban veszik nagy hasznát. A készülék gömbölyű feje a kifurt föld, illetve kő-rőlősiéget hátravetve annak elszállítása aztán igen könnyen megtörténhetik

vásároltak ilyeneket. Az arabok uralmának megszűnte után ezek a dolgozó rabszolgák felszabadultak és további lakói maradtak egyes oázisoknak.

Egy strucctojásból 15 embernek készült rántotta

A Szahara egyes részein még nemrég sok strucc madár élt. Most azonban a nagymérvű pusztítás következtében egyre gyérül azoknak száma. A bennszülötteknek kedvenc eledele a strucc tojás, melyet a hatalmas madarak a homokba raknak le, hogy a nap heve kikeltse belő-

lük a strucc tojásokat. A tojás olyan nagy, hogy abból 15 embernek elégséges rántottát lehet készíteni. Kb 30 tyúktojásnak felel meg egy. Az ize olyan jó, mint a tyúktojásé. Az állatok közül meg kell említeni a gazellát, mely egyes vidékeken csoportokban él. A kicsiny homoki rókát, a homoki gyíkot melynek a húsát a bennszülöttek szeretik és magát az állatot szaharai halnak nevezik. A rókának és a viperának is nagyra tartják a táplálékát. A déli vidékeken muflonok is élnek. Van még sivatagi keselyű és homoki sas, mely különösen az oázisok madárállományát veszélyezteti.

A félvér gyermekek megmentői a szaharai fehér papok és fehér apácák

Az algéri katonai főparancsnoksághoz tartozó helyőrség katonái, kik legnagyobb részét a világ minden nemzetéhez tartozó légionisták, akik hazulról feleséget hozhatnak maguknak, egy-egy helyőrségben, mely nagyobb oázisokban is van, házassági viszonyba lépnek bennszülött arab vagy néger nőkkel. Ezek a katonák azonban nem élnek egy helyen. Áthelyezésük után rendszerint elhagyják asszonyukat, félvér gyermekeiket melyeket a bennszülöttek nem akarnak befogadni. Ezeket az elhagyott félvér gyermekeket szedik össze a Lageri kardinális által alapított rendházak, mégpedig a fiúgyermekeket a férfi, a leánygyermekeket a női misszionáriusok. Ugy a férfi, mint a női rendháznak külön zárdája, illetve birtoka van. Anyaházuk Algír fővárosban székel. Elbeszélőknek egyik nagyobb oázisban módjában volt közvetlenül megfigyelni ezeknek a misszionáriusoknak áldásos munkáját.

Az említett oázisban mintegy 60 fiú- és ugyanannyi leányfélvér gyermeket nevelnek a misszionáriusok. A gyermekeket, akik gondos felügyelet alatt kapnak iskolai ismereteket, földművelésre gyümölcstermesztésre és különféle mestersége tanítják meg. A kedvesnővérek meg főleg a házimunkára oktatják ki a leányokat. Módot nyújtanak arra, hogy egy-egy ünnepélyes alkalomkor a leány- és fiúgyermekek találkozzanak. Amikor pedig egyesek elérik a házassági kort, akkor az előző ismeretség alapján megkérhetik a zárdafőnökségeket, hogy adják meg részükre a házassági engedélyt. Ezt tőlük nem is tagadják meg. A jegyeseket megesketik és kieszközlnek részükre az államtól 4 hold földet. egy

kész házikót. Adnak nekik a misszionáriusok kétezer frankot, datolyát és egyéb élelmiszert természetben. Így kezdhetik az új életet. Ha nem tudnának megélni, akkor mint házastársak bejárhatnak a zárdák birtokaira munkabéért dolgozni.

A fiatal félvérpár már francia állampolgár, míg ellenben a bennszülötteket nem illet meg a francia állampolgársági jog. A fiatal férfi katonai szolgálatot is teljesít. De csak 3 havi kiképzésre kell eltávoznia idegen helyőrségbe. A többi katonai szolgálatát már otthon, saját oázisában tölti le a helyőrségben.

Hangoztatni kell hogy a katolikus misszionáriusok a Szaharának igazi kultúrharcosai. Ők mentik meg a lelkeket. Ők tanítják meg a bennszülötteket földművelésre, gyümölcstermesztésre, iparra és ők nyújtanak nekik segítséget minden bajukban.

Hogyan lett az érsekiújvári magyar ifjúból szaharai telepes?

Bijeszik Kálmán kereskedelmi pályára készült. Érsekiújvárról kezdetben Prágába, majd Párizsba került. A párizsi főiskolán ismeretséget kötött egy előkelő származású francia ifjúval, akit szülei tanulmányainak elvégzése után az algéri birtokukra küldtek gazdálkodni. Az elválaszthatatlan két jóbarát nem tudott egymástól megválni, ezért együtt mentek ki Algírba. Kezdetben a francia ifjú szüleinek birtokát vezették. Később már maguk is szereztek két szaharai oázisban az államtól földet, melyet termővé

Possonyi László:

Üldözni fognak titeket

Egy francia fiatalember és egy orosz asszony szerelme: ez a témája Possonyi László könyvének. De nem a megszokott szerelmi történetről van itt szó: két világ, keresztény Európa és pogány Szovjet ütköznek össze ebben a tragikus vonalomban, hagyományok válnak értelmetlenekké és jeleznek céltalannak, hogy ebből a megdöbbentő összeomlásból, a szenvedésnek ebből a feneketlen éjszakájából a megtisztulásra éretten kerüljön ki a két szerencsétlen ember.

Révai kiadás. Ára szép vászonkötésben 202 lelt.

alakítottak át. Ma már búzát, szőlőt barackot, őszibarackot, nemes datolyát stb termelnek és idejüknek nagy részét az oázisokon töltik. Onnan jöttek most együtt látogatába előbb Franciaországba, majd Érsekiújvárra. A magyar ifjú franciául és arabul is beszél, a francia pedig már elég jól megtanult magyarul is. Ajándékkal hoztak csodálatosan szép homoki rózsaképződményeket, 20 cm keresztmetszeti átmérőjű strucc tojást, díszes arab mintájú bőrfoglalatban, tevetőgyéből készült díszes dobozt, teveszőr szőnyeget és egyéb arab népművészeti tárgyat.

A megmutogatott sok érdekes ajándék csodálata után barátságos búcsút vettem a szaharai két jóbaráttól és a szeretetreméltó Bijeszik-családtól.

A szaharai futóhomok megtermékenyítői az intelligens, tanult fiatalemberek minden csínját-bínját ismerik már a szaharai gazdálkodásnak és ők maguk úgy vezetik traktorjaikat, mint akár melyik hivatott gépvezető. Saját bevallásuk szerint a traktorok az egyedüliek, melyeket még nem lehet a bennszülött szolgálókra bízni. Némi tisztelettel és csodálattal fogok velük kezét és sok szerencsét kívánok nekik a további életükhöz. Már csak pár napot töltenek Ujváriban és aztán útnak indulnak, hogy visszatérjenek második hazájukba, a Szaharába.

Schneider Ede.

Ot pengő

Írta: Debreczy János

Amint beállított hozzám, rögtön láttam hogy valami baja van. Kis, sovány gyerekarca maszatos volt a könnyektől, a szeme vörös, vézna karocskái, mint két csüggött szárny, szomorúan lógtak le oldalán. Cipőjét, mint mindig, vastagon belepte az utca pora szakadozott, pirosesíkos trikóján kövér vízpacák, a sírás nyoma látszott.

— Na, mi baj, kisfiam — tessékelttem beljebb — ki vele, mi történt?

A gyerek szokása szerint lekuporodott szobámban a zsámolyra, de most nem volt élénk és beszédes, mint máskor hanem lehorgasztotta fejét és hallgatott.

Ránéztem. Mi történhetett vele? Régóta ismertem már és nem egy embernek eldicsekedtem azzal, hogy Péter a barátom. Ő ezt a barátságot feltétlenül meg is érdemelte. Mert különös kis jószág. A mai viszonyok tették azzá, ami. Az utcán találkozottam vele, mikor egy délután színes papírvirágokat árult. Beszélgetni kezdünk s elmondta, hogy délelőtt iskolába jár negyedik elemibe, délután pedig „keres”. Odahaza hatan vannak gyerekek, apja, anyja, munkanélküli, egy pincében húzták meg magukat, miután régi lakásuk bérét fizetni nem tudták. Ugy nyomorognak, hogy még az a kis pénz amit Péter délutánonként csomaghorzással, teniszlabdaszedéssel, meg utcai árusítással megkeres, az is sokat számít. Péter egyébként teljesen tisztában van az étellel és lehetetlenség nem úgy beszélni vele, mint egy felnőtellel szokás, annyi önállóság, annyi önérzettel van benne. És csodálatosképpen tele van életerővel, nem látszik rajta, hogy rosszul táplált, Péter nem fáradt soha.

Most azonban, amint ott kuporgott velem szemben a zsámolyon, ijedten néztem rá. — Péterkém — szólaltam meg —, csak ki vele bátran, hiszen máskor is mindig elmondtad nekem, ha bajba keveredtél...

A gyerek arcán azonban tovább peregtek a

könnyek, összeszorította a száját és nem felelt. — Péterkém, — folytattam a vallatást és egy darab csokoládét nyomtam izzadt kis markába — most aztán igazán bökd ki végre.

Nem tudom, a csokoládétől vagy mitől, de egyszerre csak nagy szepegés és potyogó könnyek közt beszélni kezdett. Hogy az iskolában a gyerekek közt kiosztottak eladásra jótékonycélu sorsjegyeket. A gyerekek közül azok, akiket a tanítók már régebben ismernek, vállalták, hogy eladják a sorsjegyeket, az árával meg elszámolnak. Péter, aki egyébként jó tanuló és akiről a tanító urak is tudják, hogy a legmegbízhatóbb gyerekek egyike huszonöt darab sorsjegyet kapott eladásra. — Tetszik tudni — tette hozzá Péter —, mi ezt nem pénzért csináljuk, hanem csak a jótékonycéllért és tulajdonképpen semmi hasznunk sincsen belőle. Máskor nem is sikerült eladni, legfeljebb ötöt-hatot, de most szerencsém volt és valamennyit eladtam. Este volt már, mikor hazafelé indultam s a fűszeresnél beváltottam az aprópénzt egy fénylő száz leire. Boldogan mentem vele haza, gondoltam, hogy a tanító ur meg lesz vele elégedve. Reggel aztán, mikor az iskolában ki akarom venni a zsebemből nem volt sehol. — Péterből itt újra kitört a sírás és maszatos kis karjával végigtörülte a képét.

— Hát ez baj... — szólaltam meg. — Szóval kisfiam, elvesztetted a pénzt... Biztos lyukas volt a zsebed, ugye?

Péter kétségbeesetten nézett rám. — Nem, nem volt lyukas, tessék megnézni — és kifordította. — Én... igazán nem tudom... — dadogta — este még benne volt, aztán reggel az iskolában már nem találtam... Most aztán itt a baj... Ha nem lesz meg, nemesak hogy kicsapnak az iskolából, hanem akkor mindennek vége... mindennek...

— Minek van vége? — kérdeztem elhűlve. — Hát az életemnek... — felelte és nagyot nyelt. Tetszik tudni ha kicsapnak, akkor már az a csúfság mindég rajtam marad, mert a másik iskolában is megtudják a dolgot akárhová megyek... Azt hiszik, hogy elloptam a pénzt... vagy elköltöttem... Senkise hisz már nekem...

Az igazgató ur se, aki pedig nagyon szeretett... Senki, senki...

Láttam szegény porontyon, hogy nagyon el van keseredve. Magamban azért dühös voltam egy kicsit. Mért bíznak ilyen szegény gyerekekre sorsjegyeket, akiknek a pénzre semmi fedezetük sincsen? Vagy ha már egyszer egy ilyen kis nyomorulttal megessék, hogy elveszti ne követeljék rajta. Igaz, hogy a tanítóknak is el kell számolni a sorsjegyeket kibocsátó jótékonycélu intézménnyel. De ki hiszi el egy ilyen szegény kis fiunak, hogy „elvesztette” a pénzt? Tény, hogy nyomorognak, hát nem csodálnám, ha elköltötte volna — tűnődtem magamban. Viszont Pétert ismerem már elégem. Mindég rábízhattam nyugodtan akármit és sohasem csalódtam benne.

Megszólaltam: — Péterkém... Tudod hogy szeretlek és mindig pártodat fogom. De jobb volna, ha most őszintén megmondanád az igazat és nem hazudnál... Előtte ne szégyeld magad... Mással is megessék, hogy olyant tesz, amit nem szabad... Szóval?...

Péter arca piros lett, a sírás még jobban elővette, de közben rázta a fejét:

— Nem, nem költöttem el... Elvesztett!... Én vagyok a hibás... igazán...

Főlemeltem az állát és belenéztem a szemébe. Sohasem felejttem el elkinzott, fájdalmas tekintetét. Nem értettem teljesen a dolgot, de éreztem hogy minden ellenkező látszat ellenére, igaza van.

Elővettem hát a táskámat és kivettem belőle száz leit. — Itt van — mondtam — az iskolában mondd, hogy meglett, hogy megtaláltad vagy amit akarsz. De most aztán ne sírj és ígérd meg, hogy máskor jobban vigyázol a pénzre, sőt nem fogadsz el megbízást, nehogy ilyesmi még egyszer előfordulhasson — tettem hozzá szigorúbb hangon. A gyerek ráemelte két nagy kék szemét és szomorú, kisírt kis arcán különös, alig észrevehető mosoly suhant át.

Ez most tavasszal történt, van már vagy négyhónapja. Az egész dolog nem igen jutott többet eszembe. A multkoriban aztán emlékszem, éppen el akartam menni hazulról, mikor

HIREK

MAGYAR LAPOK
Keresztény magyar napilap

Oradea, Strada Regele Carol II. 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Sőtöléd: Egész évre 600. félre 400. negyedévre 210. egy hóra 70. le.
Magyarországon: Egész évre 50 P. félre 25 P. negyedévre 15 P. Egy hóra 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037-
Telefon: 12-27.

Csúf szerkesztő: **Dr Sulyok István**

Kéziratokat nem örzünk meg és nem adunk vissza.

Időjárás

A bucaresti időjárásjelző intézet jelentése szerint a várható időjárás: Délnyugati szél, változó felhőzet, sok helyütt még eső és zivatar, a hőmérséklet alig változik.

A BÁNSÁGI KIRÁLYI HELYTARTÓ ÜNNEPELYES BEIKTATÁSA. Temesvár. Saját tud. Marta Alexandru dr királyi helytartó ünnepélyes beiktatása, mint jelentettük, szombaton történt. A beiktatásra szombaton délelőtt megérkeztek Miron Cristea patriárka-miniszterelnök, valamint Armand Calinescu belügyminiszter. Megjelennek a kormányzóság területén lévő főpapok és más méltóságok, az öt megyefőnök, a városok polgármesterei. A beiktatás délelőtt megy végbe. Ezután fogadtatás és bankett lesz Paşa Agoston dr megyéspüspök, Waltner József dr kanonok, püspöki irodaigazgatóval megjelent a kormányzóságon és látogatást tett Marta Alexandru dr királyi helytartónál. A püspök a maga, valamint egyházmegyéje és a székeséghelyi szerencsekivánatait fejezte ki a királyi helytartónak kinevezése alkalmával. Marta dr királyi helytartó szívesen fogadta a megyéspüspököt s a tisztelgő látogatást meleg szavakban köszönte meg.

Zürichi zárlat. Párizs 11.90 egynegyed, London 21.20 háromnegyed, Newyork 436.31, Brüsszel 73.45, Milánó 22.96, Amsterdam 238.40, Berlin 175. Prága 15.06, Varsó 82.20, Belgrád 10. Bucuresti 325.

valaki csöngetett. Ajtót nyitottam. hát egy bekötött fejű szegény asszony állt előttem. A nevet kérdezte. Csodálkozva rábálintottam. Nem ismertem az asszonyt. Soha nem is láttam. Csöndes, kicsit félnék hangon magyarázta meg aztán, hogy ő a Péter anyja. És hogy ne haragudjak... — Dehogyan is — mondtam tündöve — már mért haragudnék? Tessék, jöjjön csak beljebb.

Becsuktam az ajtót s az asszony megállt előttem. Valami különös szorongó kifejezés látszott az arcán. Biztattam, hogy csak mondja el, mit akar.

— Kérem szépen — kezdte el akadozva — én igazán... Nem is tudom, hogy mondjam... Én tulajdonképpen... a pénz miatt jöttem — és sirás bujkált a hangjában. Tetszik tudni — és egy nagyot nyelt — nem szeretném, ha a gyerek megtudná, hogy itt jártam... Ugyanis... kitesztet segíteni a fiamat, mikor olyan bajba volt azzal a száz leivel. Én tudniillik két hét óta keresek, van munkám. És azóta nem volt nyugtom. Valami hajtott, hogy eljőjék ide. Hogy megmondjam... — s hangja alig hallhatóvá vált, — hogy nem a gyerek volt a hibás... hanem én vettem ki a pénzt a zsebéből... Mikor azt hittem, hogy alszik... Nem tessék haragudni... Akkor már két napja semmi pénz nem volt a házbán... A legkisebb meg beteg volt... Már magam sem tudtam mit tesztek... És én tudom, hogy a gyerek észrevette... de nem szólt. Magarávallalta... Azóta mindennap akarok idejönni... De előbb pénz nem volt... Magaztón nehezemre is esett... tessék elhinni... De most...

Itt elakadt a szava, lassan félrefordította a fejét, aztán egy hirtelen mozdulattal a markomba nyomott valamit. Mire a meglepésemből magamhoz tértem és megszólalhattam volna, az asszony már kint volt az ajtón. Utána mentem a folyosóra, kiabálni akartam, hogy ne menjen még el, vagy magam sem tudom mit — de már nem volt sehol.

Miinha a föld nyelte volna el. Vagy csak én nem láttam már, mert a szemem homályos lett.

A markomban azonban az asszony kezétől melegen ott bujt meg — egy fénylő száz leies

Nyugdíjazták a bánági forgalmi felügyelőt. Temesvár. Saját tud. Ciutac Ioan, a bánági vasúti forgalmi felügyelőség vezető felügyelőjét a korhatár elérése miatt november elsejével nyugdíjazták. Még nincs eldöntve, hogy ki lesz a vezetője a nagyterjedésű forgalmi felügyelőségnek, amelynek hatásköre Piskiig, Szalontaig és Turnu-Severinig terjed.

KITÜNTETÉST KAPNAK, AKIK HUSZONÖT ÉVE TÖLTIK BE HIVATÁSUKAT. Temesvár. Saját tud. A nemzetgazdasági minisztérium elhatározta, hogy azokat az ipari és kereskedelmi alkalmazottakat és munkaadókat, akik huszonöt éve töltik be hivatásukat, kitüntetésre terjesztik elő. Az illetőket a „Meritul comercial si industrial” éremmel dekorálják. A kereskedelmi és iparkamara vezetősége ennek alapján kimondta, hogy felhívást intéz az érdekeltekhez, hogy jelentkezzenek. Akik a kitüntetésre igényt tartanak, a kereskedelmi és iparkamarához beadvánnyal fordulhatnak, amelyben feltüntetik eddigi érdemeiket s közlik egyéb személyi adataikat is. A beadvány alapján aztán a kamara vezetősége megteszi az előterjesztést az illetékes minisztériumhoz, amely hivatalos döntést hoz a kérdésben, hogy az illető méltó-e a kitüntetésre, vagy sem.

Ezüstmise Sárfalván, Kézdivásárhely. Saját tud. A háromszékmezei Sárfalva községben f. hó 15-én tartotta ezüstmiséjét Sólóyom Béla sárfalvai plébános. Az ezüstmise alkalmával ünnepi díszit öltött a község és a hívek a templomból zászlók alatt vonultak fel a plébánia udvarára, hogy ezüstmiséjére elkísérjék szeretett papjukat. Az ezüstmisést Sólóyom Béla dr Péterffy Lőrinc nyug. főesperes, Baka János oszultai plébános, Böggözy József ker. tanfelügyelő és a kerület 15 plébánosának segédletével mutatta be. Szentbeszédet tartott Lajos Balázs hitazonok, a püspöki köszönő levelet dr Péterffy olvasta fel. Mire és áldásosztás után a papság nevében Gáspár Béla plébános, kerületi jegyző, a sárfalvai egyházközség nevében Szabó Gyula, a másik község nevében Kádár Gergely köszöntötték az ezüstmisést, akinek sok virággal kedveskedtek a Mária egyesületek tagjai. Sólóyom plébánost ezüstmiséje alkalmából a kolozsmonostori hitközség is üdvözölte és szeretettel emlékeztette arra az időre, amikor ott kaplánoskodott. Az ezüstmisést papnak előviláhtetlen érdemei, hogy teljesen renováltatta hitközsége tempiómat s ezenkívül mint gazda is sok követésre méltó jó tanáccsal, példával igyekezett hívei megélhetési színvonalát emelni.

MEGHATÓ HÁZASSÁGI ÉVFORDULÓ ÉS ESKÜVŐI ÜNNEPÉSE A TEMESMEGYEI Ghiroda községben. Philipp Peter kántortanító e hó 14-én ünnepelte 25 éves házassági évfordulóját, a község közvetlen meleg szeretetének megnyilvánulása mellett. A jubiléumok délelőtt a község iskolakapornájában szentmisét hallgattak. közös szentáldozással, amelyen résztvett a kiterjedt rokonság és a község aprajánagyja. Az ünnepély családi melegségét közvetlenebbé tette az az esemény, hogy ugyanazon a napon a jubiléumok bájos leánya, Mária a temesvárgyárvárosi templomban esküdtött örök hűséget Boros Károly kisenőji kántortanítónak. Megható volt, hogy az esküvői szertartást testvéröccse, dr Boros Béla teológiai tanár végezte. A jubiléumok szentmiséjét Urai József celebrálta.

Jogerősen egyévi fogházra ítélték egy nagybányai ácsot, mert a feleségét a halálba üldözte. Szatmár. Saját tud. Kovács Károly nagybányai ácsmester felesége a ferneszei Bódi-tóba ölte magát. Amikor a holttestet felszínre hozta a víz, a hatóságok az arcon és az ujjakon gyanus sérüléseket fedeztek fel. A nyomozás során kiderült, hogy Kovács ütötte, verte a feleségét, aki a durva bánásmód következtében lett öngyilkos. Mivel az új büntető törvénykönyv erre módot ad, Kovácsot letartóztatták és az esküdtszék egyévi fogházra ítélte. Fellebbezés folytán az ügyet másodfokon a tábla, majd a semmitörzék is foglalkozott, de az ítéletet minden fórumon helybenhagyták. A hatóságok szerdán Kovácsot letartóztatták az büntetésének kitöltése végett a szatmári ügyészségre kísérték.

Rosszul sikerült az augusztusi hátszegi vásár. Deva. Saját tud. Augusztus 15-én kezdődött Hátszegben a nyári nagyvásár. Ugy a kirakodóvásár, mint az állatvásár kedvezőtlennek bizonyult, amennyiben a nagy felhozatal, illetve felhajtás mellett kevés kereslet mutatkozott. Hasonló rossz vásárra évtizedek óta nem emlékeznek a hátszegiek.

MEGHALT KRAUSZ SIMON, AZ INFLÁCIÓS IDŐK HIRES BANKÁRA. Budapestről jelentik: Krausz Simon, az inflációs idők sokat emlegetett bankára, szerdán este a Szieszta-szanatóriumban meghalt. Krausz vakmerő üzleti vállalkozásai annakidején állandóan foglalkoztatták a sajtót és a közvéleményt. Pénzügyi érdemei elismerésül annakidején Krausz Simont még nemesi rangra is emelték.

A kenyér és a liszt maximális ára Nagyváradon. Saját tud. Tegnap számunkban megírtuk, hogy Carpiniceanu Corneliu dr polgármester elnökletével ülést tartott az ármegállapító bizottság. Az ülés a késő délutáni órákig tartott és így csak a hus maximális árait ismertették. A kenyér és a liszt árait a következőképpen állapították meg: félbarna kenyér 85.0 lei, barnakenyér 8 lei, 2-es liszt 8 lei, barna liszt 7.50 lei.

A SOK ESŐZESTŐL CSIRÁZÁSNAK INDULT A BUZA. Székelyhid. Saját tud. A hosszú ideig tartó rendkívüli nyári meleg és szárazságot az Érmelléken is folytonos nagy esőzések váltották fel. A közel két hét óta tartó esők miatt az asztokban és néhol még keresztben levő búza csirázásnak indult. A pára, esős meleg levegő a szőlőtermésre is káros s fokozottabbá teszi a peronoszpóra elleni védekezést.

Elszakadt a villamosvezeték — két lovat agyonhajtott az áram. Nagyvárad. Saját tud. Csütörtök reggel könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt a Rhédey-kert, General Moşoiu (Mezey Mihály) utca és a Dörbántilor (Pulikovszky) ut kereszteződésénél. A városrendészeti és szépészeti terv szerint ugyanis ezen a területen néhány fát vágának ki, mivel tereket akarnak itten létesíteni. A kivágott fák egyik ága letépte a villamos vezetéket. A magasfeszültségű áramot tartalmazó huzalt az uttesten hagyták és az áramot sem kapcsolták ki. A vészes hanyagságnak súlyos következményei lettek. Popa Gheorghe, a városi kerélszet kocsisa hajtott arra. A kocsiába fogott lovak ráléptek a vezetékre és a villamosáram agyonhajtotta őket. Popa Gheorghe lezuhant a kocsiról, de csak kisebb sérüléseket szenvedett. A szerencsétlenség színhelyén csakhamar nagy tömeg gyűlt össze. Ertesítették a villamosművet, az áramot kikapcsolták a földön heverő vezetékéből és szigorú vizsgálat indult hogy a hanyagságért kit terhel a felelősség.

SULYOS SZERENCSETLENSÉG ERTE A BERLINI HOLLAND KÖVETET. Bückeburgból jelentik: Van Rappard berlini holland követet súlyos szerencsétlenség érte, Hollandiából Berlinbe való visszatérése alkalmával Bückeburg közelében gépkocsija összeütközött egy tehervonattal. A gépkocsi teljesen összezúzódott és a holland követ súlyos koponyalapi törést szenvedett.

*** A gynlafehérvári római katolikus filicoumba és a vele kapcsolatos internátusba a felvételek folyamatban vannak.** Az internátus kellő tanári felügyelet mellett megfelelő ellátásban, alkalmas felszereléssel jó testi és lelki gondozásban, keresztény családis vallásnevelésben részesíti a benne elhelyezett tanulóifjakat. Az iskola és a bennlakás iránt érdeklődő szülők tájékoztatóért fordulhatnak az igazgatósághoz Liceul rom. cat. de băieti, Alba-Iulia 2. címén. A díjak ugyanazok, mint a többi katolikus iskolákban és a felvételi díjakon kívül havi részletekben is fizethetők. Szegénysorsu, kifogástalan magaviseletű, jó tanulók díjkezdvevényben részesülnek. A rendes tanítás szeptember 9-én megkezdődik, szeptember 8-án délelőtt 9 órakor lesz a székesgyházban az ünnepélyes Veni Sancte és azután a tanév megnyitása a törvényhoivasással, ezér: tehát a bennlakó tanulóknak már szeptember 6. és 7-re pontosan kell bejönniök, hogy alkalmasan elhelyezkedhessenek. A javítóvizsgálatok szeptember 1-4. napjain lesznek, az I. oszt. felvételi vizsgálatokat szeptember 3-4-én, az V. oszt. felvételi vizsgálatokat szeptember 5-7-én tartják. A tanulók minden tekintetben alkalmazkodjanak a törvényes előírásokhoz. Az igazgatóság.

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Mindazon jóbarátoknak és kedves ismerősöknek, akik édesapánk elhunytá alkalmával részvéttüket kifejezték, ezúton mondunk hálás köszönetet.

Dr Sándor János és családja.

Szatmárt megfosztották törvényhatósági jellegről. Szatmár. Saját tud. A Hivatalos Lap, az új közigazgatási törvény keretében közli a törvényhatósági joggal rendelkező városok névsorát. A névsorban Szatmár nem szerepel. Ennek magyarázata abban keresendő, hogy a legutóbbi népszámlálás alkalmával Szatmáron 49 ezer 950 lakost találtak. A törvény értelmében csak az ötvenezernél több lakossal rendelkező városok tekinthetők törvényhatósági joggal felruházottaknak. A város eljárássága most lépéseket tesz abban az irányban, hogy Szatmárnak adják vissza a törvényhatósági jogot, mivel a városnak ma már 50 ezernél több lakója van.

BÁNÁTI BOLGÁR KÖZSÉG JUBILEUMA. Temesvár. Saját tud. Öbessenyő bolgároklakta községben most ünnepelték meg a bolgárok bevándorlásának és a község alapításának kétszázadik évfordulóját. A bolgárok annakidején Sztaniszlavich Miklós ferencendi szerzetes missziópüspök vezetése alatt vándoroltak be, a török nyomás alól menekülve, a Bánátba. Sztaniszlavich később csanádi megyéspüspök lett Temesváron. A bevándorolt bolgárok utódai közül mintegy húszezren laknak ma a Bánátban s egyedül Öbessenyőn hatvezren élnek. A jubileum alkalmával mintegy százötven vendég érkezett meg Öbessenyőre Bulgáriából. Egyrésztük Szófiából, másik részük az ötven évvel ezelőtti visszatelepítet bolgáriai faluból. A jubileum napján Kristofcsák Ferenc plébános, c. kanonok mondotta az ünnepi szentmisét két bolgár lelkész segítségével. Az ünnepi szentbeszédben az ösök összetartását és hűségét hangsúlyozta, példaként állítva a ma élők elébe. Nagyszabású processziót vezettek aztán a temetőbe, ahol megható díjatosság keretében emlékeztek meg az ösökről. A bulgáriai vendégek meglátogatták Vinyát s a többi bányai községet is, ahol nagyobb számban laknak a bolgárok.

Vasárnap új erdészeti szabályrendelet lép életbe Szatmár megye területén. Saját tud. A vármegyei hatóság az erdők kitermelésének, a fa szállításának és a faanyagok felhalmozásának szabályozására új rendeletet léptet életbe. A rendelet értelmében az erdőből fát, száraz vagy zöld ágat, kérget, gyökeret, földben maradt tuskót elszállítani kizárólag az erdészeti hivatal által kiállított engedély alapján lehet. A szállítási engedély 24 óráig érvényes. Az engedély nélküli elszállított fát elkobozzák és árverésen eladják. Ezt az intézkedést még abban az esetben is végrehajtják, ha a tulajdonos vágási engedély alapján vágott az erdőben. A faraktárakban és a fűrésztelepeken könyvet kell felfektetni. A könyvbe a tulajdonos köteles bevezetni a felraktározott és eladott mennyiséget. Szabálytalanságok felfedezése esetén az első büntetés 10 ezer lei. A rendelet vasárnap lép életbe.

A nagyváradi építőiparosok Szövetsége felhívja figyelmét a n. é. közönségnek, hogy munkálataikat, tehát kőműves, ács, asztalos, bádogos és vízvezetékészterelő, villanyszerelő, szobafestő és mázoló, stb. munkákat csakis iparigazolvánnyal rendelkező iparosoknak adják ki, mert a kontártörvény értelmében a munkaadókat is szigorúan és súlyosan megbüntetik.

Tífusz Szatmáron. Saját tud. A városi főorvosi hivatal jelentése szerint a városban nyolc hastífuszos megbetegedés történt. A veszélyes járvány terjedését a sok éretlen gyümölcsnek tulajdonítanak. Az egészségügyi közeg naponta razzáznak a piacon. Szerdán délelőtt 300 darab éretlen dinnyét koboztak el.

A KOLOZSVÁRI TABLA DÖNTÉSE MUNKABÍRÓSÁGI ÜGYBEN. Saját tud. A kolozsvári tábla egy konkrét ügyben a következő érdekes döntést hozta: A munkabíróság illetékessége kiterjed oly kártérítési igények elbírálására is, amelyeket az alkalmazott emel munkaadója ellen jogtalan elbocsátás címén. A munkaszerződésekről szóló törvény 50-ik szakaszának helyes értelmezése szerint az alkalmazott nem igényelhet csak egyszeres kártérítést a ki nem vett törvényes szabadságidő tartalmára, amennyiben erre az időre a fizetését egyszeresen már fölvette. A munkaadónak jogában áll a meg nem határozott időre szóló munkaszerződést felbontania anélkül, hogy emiatt jóhiszeműségét igazolni volna köteles. (Curtea de Apel Cluj, Sectia I. Dec. 1195—1937.)

Szatmár sorsa felett döntenek a kolozsvári közigazgatási értekezleten. Szatmár. Saját tud. Bucuresti jelentés alapján megirtuk, hogy Hanzu királyi helytartó kolozsvári beiktatása előtti napon Kolozsváron, a Szamospartomány prefektusainak bevonásával nagyszabású megbeszélés lesz. Ezen a megbeszélésen számtalan olyan probléma kerül megvitatásra, amely a tartomány lakosságát rendkívül közelről érinti. A szatmári megyeszékhely — most már alközpont — sorsa felett is ezen az értekezleten döntenek. Itt határozzák el, hogy az alközponti hivatalt Szatmáron hagyják, vagy Nagyváradra viszik.

MÓDOSÍTJÁK A MUNKÁSBIZTOSÍTÁSI TÖRVÉNYT. Kolozsvár. A munkaügyi minisztérium a központi betegsegélyző pénzár igazgatósági tagjaiból bizottságot delegált az 1933 április havában életbelépett munkásbiztosítási törvény módosításának előkészítésére. A bizottság javaslata szerint a munkaadók mentesülni fognak a beteg munkás első hét napi illetményének megfizetése alól és ez a kötelezettség a munkásbiztosító pénztárra fog hárulni. A biztosított tagok a munkásbiztosító szolgáltatásait annak arányában vehetik igénybe, hogy mennyi ideig voltak tagjai a betegsegélyző-pénztárnak.

*** Felvétel a Nagyvárad Szent József fiúnevelő intézetbe.** A Nagyvárad Szent József fiúnevelő intézet felvesz elemi iskolába, Gojdu liceum román és magyar tagozatára és kereskedelmi liceumba járó rendes bentlakó növendékeket. A növendékek egészséges lelki és testi nevelést, gondos felügyeletet a tanulást biztosító naponkénti többszöri egyéni és csoportos korrepetálást, jó ellátást és állandó orvosi felügyeletet kapnak. A helyek biztosítása céljából tanácsos a növendékeket minél előbb eljegyeztetni. Tájékoztatót készséggel küld a Szent József intézet igazgató-sága. Nagyvárad, Str. Brătianu (v. Szaniszló-u.)

Ujdaság!

Bitter Mathis:

Az Ur szántóföldje

Prédikációk földműveseknek.

Ara füzve 125 lei és portó.

SPORT

A Viforul Dacia nyerte Románia vízpolóbajnokságát

Nagyszébenből jelentik: Románia vízpolóbajnokságát befejezték. Az utolsó mérkőzések: Viforul Dacia—Armin 6:0 (2:0). MSE—Armin 8:0 (4:0). Vasas (Nagyvárad)—Universitatea 3:2 (0:2).

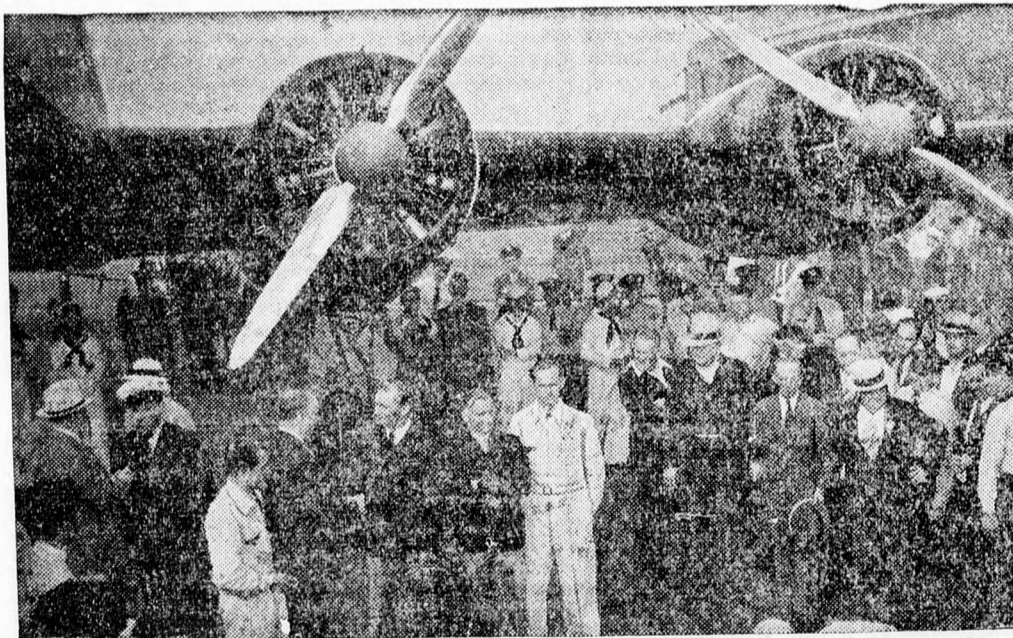
A végleges helyzet a következő: 1. Viforul Dacia 3 győzelem 14:2 gólarány, hat pont. 2. MTE 2 győzelem, 14:3 gólarány, négy pont. 3. Armin 0 győzelem, 3:15 gólarány, 0 pont. A vígasz-dij: 1. KAC 1 győzelem, 1 döntetlen, 10:4 gólarány, három pont. 2. Vasas 1 győzelem, 4:12 gólarány, két pont. 3. Universitatea 6 győzelem, 5:12 gólarány, egy pont.

Olaszország megszakította a sportkapcsolatokat Romániával

Rómából jelentik: Az olasz labdarúgó szövetség rendkívüli ülést tartott. Az ülés tárgysorozatának egyetlen pontja: az olasz csapatok sérelmei a különböző Középeurópai Kupa mérkőzésekben.

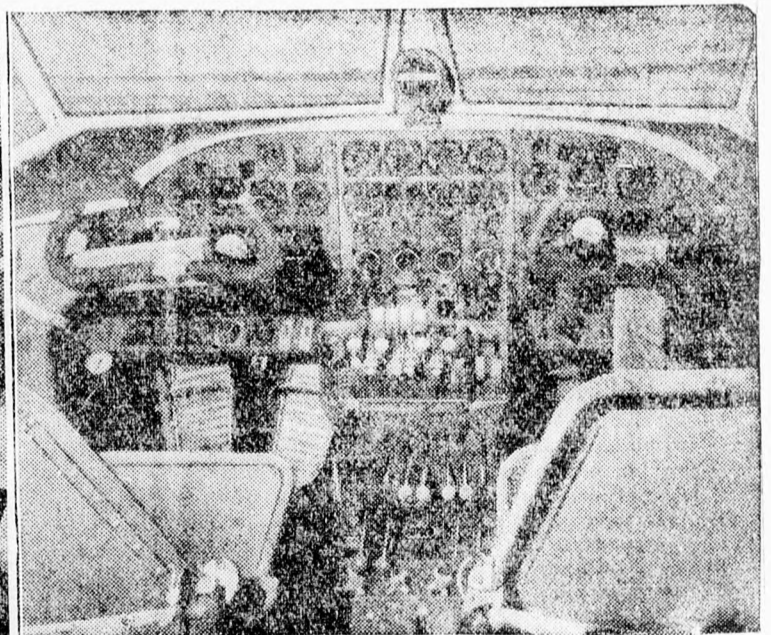
Többek között megtárgyalták a bucuresti FC Rapid—Genova mérkőzés ügyét is. Ezt a mérkőzést a bucuresti csapat 2:1 arányban nyerte meg, de nem jutott tovább, mert Genovában 3:0 arányban szenvedett vereséget. A mérkőzés igen heves volt és az olasz csapat panaszt emelt a Középeurópai Kupa bizottságnál. A román szövetség is vizsgálatot indított és megintette az FC Rapidot. Az olasz szövetség ülésén most megállapították, hogy a román labdarúgó szövetség nem tette meg a kellő szigorúságot megtorló intézkedéseket és ezért kimondták, hogy megtorlásképpen az labdarúgó csapatok egy évig nem mérkőzhetnek romániai csapatokkal. Az olasz labdarúgó szövetség titkársága megbízást kapott, hogy a határozatot közölje az illetékes román sportvezetőkkel.

Bucurestiben nagy megdöbbenést keltett a határozat, mert a KK mérkőzésen törtéteknek nem tulajdonítottak nagyobb jelentőséget és a súlyos határozatot túlzottnak tartják. Általában az a vélemény, hogy az olaszok most ilyen szépségtapasszal akarják feledtetni kudarcukat a világbajnokság után és igazoló magyarázatot adni az olasz csapatok gyenge KK szerepléséért.

Az amerikai rekord-repülés után haz érkeztet „Condor” repülőgép a Berlin mellett levő repülőtéren

Az óriás gép egyik szárnya s az abba szereit motorok kihaték képünkön

A „Condor” nevű német óceánjárórepülőgép pilótafülkéje. Innen irányították a kitünő pilóták a hatalmas gépet, amely Newyork és Berlin között 25 óra alatt tette meg az utat

Híres magyar különcök

Valamikor bőséggel akad nálunk különc. Nem olyan ideges félkötő, amilyen mostanában szaladozik farkasármá. Kedves, mulatságos emberek voltak a régi világ különcői — sok köztük értékes ember —, olyanok, akikben valami bogár motoszkált, akiknél vagy hiányzott egy kerék vagy több volt egyfel.

„Sámuel, én téged — Bámuel”

Ki ne hallotta volna a híret régen Lo Presti bárónak, aki vadászás közben elevenen meg szokta volt enni a fűrjeket? Józsa Gyurinak, aki rágyújtotta vendégeire a kastyót, fegyveres emberekkel fogdosztatta össze vendégeket a vándorszínházakat, szuplikáló diákokat, házaló zsidókat, aki palotában lakatta az agarait és társaságbeli emberként éltette az inasát? Vay József, Csuzyról, akiknek betyárkodása azt a hamis hírt teremtette, hogy ők voltak Sobri Jóska, a haramia? Nopcsa báróról, akiről azt sutlogták, hogy éjszakánként álarcot húz s így riogatja azokat, akik nappal vendégei? Esterházyról, aki Rafael műremekével béleltette a mentéjét, ezres bankóval gyűjtött pipára és mikor egy kellemetlen idegen megdicsérete a vagyontörő, híres versenylovát, nyomban föbelőtte a paripát?

A nemzet bárójára — Bizaira —, akiről senki sem tudta, hogy miből él és mindig jól élt, eltúrta azt is, hogy bárónak titulálják? Kerekes Sámuel marosvásárhelyi tanárra, aki minden banketten megjelent szerte az országban, borzalmas verses, kínrim köszöntőt tartott s vizet ivott — néha harminc poháryit is — reggelig és akire Rákosi Viktor csinálta ezt a rigmust, hogy: Sámuel, én téged — Bámuel? Thewrewkre, aki szerint már Ádám és Éva is magyarok voltak s Nebukodonozor azt jelentette, hogy ne bolondozzon az úr? Nádasdy grófra, aki haragot tartott a Habsburgokkal, mert azok háromszáz évvel ezelőtt kivégezték őst? Bagira, az aranyparasztra? Nagy uramra, aki egész vagyonát a hódmezővásárhelyi ártézi kút építésére hagyta? Vajda János poétára, a legmögörvább emberre, aki azon is felháborodott, ha köszöntötte valaki? Bernát Gázsira, a nagy tréfacsinálóra, aki haldoklása közben végrendeletet diktált, hogy adósságait — a lipótvárosi templomra hagyja?

„A fa nem való a városba”

A legutóbbi időkben is éltek ilyen furcsa vagy furcsálkodó emberek. Ki ne emlékezne Podmaniczky Frigyes báróra, a szabadelvűpárt elnökére, aki mindig kockás ruhában járt, még a cipőbetéje, kamásnija is kockás volt és a nyakkendője hatalmas tüjéből virág illatozott elő, aki sohasem mozdult ki Pestről, mert azt tartotta, hogy Pesten lehet a legjobban nyaralni s üldözte a fákat, mert az volt a véleménye, hogy a fa nem való városba. Nemrégiben halt meg Polczner Jenő volt magyarországi képviselő, aki sohasem viselt — még frakkhoz sem — nyakkendőt. Prónay báróra, aki magyar ruhában, ráncos csizmában, rojtos nyakkendővel, kezében fokossal és Kossuth-kalapban — egy letűnt szép kor nemes emlékeit ápolta.

Emlékeztünk még Szápáry Pál grófra, aki omnibusz-nagyságú fogatot hajtott a ligetben, a legfuresább üzleteket kötötte, ünnepélyeket rendezett és gyakran jelent meg csikorgó télen felöltő nélkül, vékony nyári ruhában.

Aki párdúcokkal és farkasokkal sétált az utcán

Mindenki ismerte a nemrégiben elhunyt Zubovics Fedor kapitányt, aki végigharcolt egy csomó afrikai, ázsiai háborút. Inasának pisztolyból durrogatott csöngetés helyett. Vérébekkel járt s mikor vendégei asztalánál ültek, beeresztette a szobába szelidített tigriseit, krokodilusát. Lóháton ment a verőcei vendéglőbe, állandóan perben állott mindenkivel, a kör-

nyék rettegett tőle, Dalmáciában pedig egy várkastélyt vett, ahol örökösen ágyúzott. A világháborúban szárazföldi torpedóval dolgozott, több kárt tett saját embereiben, mint az ellenségben. A hatvan éven felüli Luzsénszky báró, aki végigharcolt a búr háborútól kezdve egy pár világrészt, az utolsó háborúban, mint közönséges huszárörmester verekedett, — nem kellett neki a tiszti rang. — Rengeteg legenda járta a világháborúban hősi halált halt Esterházy Pál grófról, aki a braganzai herceggel együtt, mint debreceni huszárszáz szórta a pénzt, külön vonaton járt, etette-itatta a fél országot, jókedvében társzekerekkel hordatta a túróslépényt a debreceni vásárosok közé, a pincérnek borra valóképpen hátsólovát ajándékozta, huszárajának kirukkolások után pezsgőt hozott s maga kocsisbort ivott, kibérelte a színházat s ott egyedül neki játszották le a darabot.

Nem régen halt meg Bothmer báró, aki párdúcokkal vagy farkasokkal jelent meg az utcán, tréfából egyetlen ökölcspáással kettétörte a legmasszívabb márványasztalokat is és ha megharagították ezt a galambepéjű Herkulest, felkapott egy — pincért s azzal, mint bunkós bottal verte ki az egész vendéglőt.

Aki azt tartotta, hogy a kacsza a legbutább állat

Ugyancsak nemrégén költözött el ebből az árnyékvilágból a híres vendéglős, Vampeties, aki mikor nyári helyisége fölött megeredt az eső, minden ételt kiborított a földre, mondván, ha már az idő elrontotta az üzletemet, egye is meg az ételeimet. Nála evett meg — állítólag — gyakran egy-egy libát ebédre a legkiválóbb magyar politikusok egyike — Szilágyi Dezső, — akinek az volt a mondása, hogy a kacsza a

legbutább állat, mert ebédre egy belőle kevés kettő meg sok.

Kedves ember volt az öreg kuruc képviselő — Madarász József —, aki holtáig magyar ruhában járt s idegen kifejezést ki nem mondott volna a száján. Fényűző szekérnek nevezte a fiákert, belügyérnek a belügyminisztert, hercegi főpapnak a hercegprímást s megjavított egyháznak a protestáns egyházat.

Aki harminc éven át nem evett egyebet, mint székely gulyást

Nagyváradon még emlékeznek Rhédey grófnőre, aki öregségére is, tarkakopaszra nyírt hajjal járt, férfi-szabású ruhában, szájában szivarral, kezében sétapálccával. Kolozsvárt élt a színészek barátja, az öreg Ozorai, aki harminc éven át nem evett mást gugglire, ebédre, vacsorára, mint székely gulyást.

Sokan ismerték azt a Ferry grófnőt is, ki szakított az emberekkel, csak kutyáinak, macskáinak, madarainak élt, főúri pompával látta el állatait s olyan temetést rendezett nekik, hogy akármelyik tábornok is megirigyelhette volna. Állathistória tette nevezetessé az egyik Vécsey bárót is, aki egy állatseregletből elefántot vásárolt s ezen lovagolva ejtette kétségbe a jó falusiakat.

Bicsérdi élhetetlen elődje

Nagy divatja volt valamikor Hazafi-Veray Jánosnak, aki nagykarolyi postakézbesítőből poétává csapott fel. Bejárta cifra magyar ruhában ez a komikus, fürgé kis ember az egész országot, árulta saját rossz verseit. S ezt a fűzfapoétát nem egy helyen ünnepezték is. Sok követője is akadt a Homfi-Dóra Pálokban, de ezek nem vitték annyira, mint ő. Bakti Gyula rikancs-poéta is divatos volt valamikor, ismerte minden ember Pesten — a világháború idejében halt meg valamelyik kórházban.

Bicsérdy élhetlenebb elődje volt Földvári Jakab magántudós, aki mezítláb, szandálban járt, vállig érő haját viselt s a lapok nyiltér-rovatában írta tudálékos zöldségeit.

Önálló áramszolgáltató telepet létesít az aradi minorita palota

Arad. Saját tud. Az aradi Minorita rendház gazdasági hivatala elhatározta, hogy a minorita templom, kulturház, nyomda és bérpalota villanyáram ellátását a jövőben — függetlenül az aradi villany-művektől — önköltségi alapon fogja előteremteni. A közeljövőben már megkezdik a hatalmas méretű bérpalota áramszolgáltató telepet építeni s ezzel teljesen függetlenítik magukat az aradi villanytársaságtól. Ez a hír Aradon érthető felütést keltett, s éppen ezért munkatársunk felkereste dr Wild Endrét, az aradi minorita rendház főnökét, hogy részletes felvilágosítást kérjen a nagyszabású tervekre vonatkozólag.

— Havonta óriási összeget fizetünk a villanytársaságnak — mondotta dr Wild Endre — s ettől a hatalmas tehertől részben könnyen megszabadulna a gazdasági hivatal, ha a bérpalota, templom, kulturház, stb. áramszolgáltatását önköltségre állítanák elő. Minden hónapban mintegy harmincezer lei értékű villanyáramot fogyasztanak a hatalmas épületombban s ezt az összeget minimálisra lehetne leszorítani, ha tényleg sikerülne a terv: önálló áramszolgáltató telep létesítése az aradi minorita palotában... Már 1914-ben, a világháború kitörése előtt készen vultunk a tervvel, amelyek csak megvalósításra vártak. Azonban a világháború elakasztotta a megvalósításra irányuló tevékenységet.

— Hogyan került előtérbe ismét e terv megvalósításának gondolata?

— A legutóbbi időben — mint ismeretes — az eddigi 110 voltos áramot Aradon most 220 voltúra emelték. Ezze kapcsolatban már hónapok óta folynak az átszerelési munkálatok. A minorita bérpalotára is sor került. Amidőn a „Vasárnap” katolikus szellemű folyóirat és könyvkiadó nyomdájára került sor, a villanytársaság munkásai a nemrégiben épült minorita kulturház falat akartak megfúrni, hogy az áramvezető kábelt a nyomda gépeivel vezethessék. A gyönyörű kulturház falának s fal burkolatának megrongálását természetesen nem engedélyezhette a rendház,

annál is inkább, mivel a multban súlyos összeget fizetünk ki azért, hogy földalatti kábellel juttassák el az áramot a nyomdához. A munkálatokat annakidején elvégezték, sőt még egy nagyon drága transzformátort is vásároltatott a villanytársaság. Ezt a transzformátort, amely jelenleg is a minorita rendház tulajdonában van, a pincében helyezték el. Ennyi költség után nagyon jócska kívánság, hogy a mostani kábelt is a régi uton, vagyis földbeágyazva, vezessék el a nyomdához. A földbe fektetett kábel nem olyan veszélyes, mint a levegőben függő. Tekintve, hogy a minorita bérpalota udvarán különböző ünnepelemek alkalmával, s máskülönb is nagyon sok gyerek fordul meg, akik valami uton-módon hozzá tudnának férkőzni a minorita kulturháznál a magas feszültségű villanyárammal teli kábelhez, a köz szemponyjából is feltétlenül fontos a földbe ágyazási munkálatok elvégzése.

— A villanytársaság, valószínűleg munka és költség megtakarítási szempontból nem volt hajlandó a rendház kérését teljesíteni. A gazdasági hivatal sem egyezett bele, hogy megfúrják a kulturház falát s ezért — a katolikus nyomdai termékeket előállító nyomda, áram nélkül maradt. Az áramszünetelés miatt a gépek kénytelenek voltak leállni s emiatt a „Vasárnap” szépirodalmi folyóirat megjelenése is késést szenved.

— Ezek a kellemetlenségek — fejezte be nyilatkozatát dr Wild — sokban hozzájárultak ahhoz, hogy ismét elővegyük a 24 évvel ezelőtt elkészített terveket. A munkálatokat remélhetőleg már a közeljövőben megkezdhetjük s ezzel teljesen függetleníteni tudjuk a minorita palota, templom és kulturintézmények áramszolgáltatását.

Püspöktúrdóba érvényes kedvezményes kád- és tükkörfürdőjegyek kiadóhivatalunkban kaphatók.

LEGUJABB

Ünnepélyes keretek között iktatták be Gyulafehérváron Papp Danila királyi helytartót

Pénteken délelőtt kerül sor Hanzu tábornok királyi helytartó beiktatására

Bucuresti. Saját tud. Ünnepélyes keretek között csütörtökön délelőtt iktatták be hivatalába Gyulafehérváron Papp Danila tábornok királyi helytartót. Az ünnepség istentisztelettel kezdődött, amelyet a katedrálisban celebráltak. Az istentiszteleten jelen voltak Miron Cristea patriarcha miniszterelnök, Armand Calinescu belügyminiszter, Papp Danila tábornok, királyi helytartó, valamint az összes polgári és katonai hatóságok vezetői.

Az istentisztelet után az előkelőségek a megyefőnökségre hajtottak. A nagy teremben

folyt le a beiktató ünnepség. Miron Cristea patriarcha miniszterelnök tartott beszédet és az új közigazgatási törvényrendelet jelentőségét hangoztatta. A patriarcha miniszterelnök szavaira, Papp Danila tábornok királyi helytartó válaszolt.

Pénteken délelőtt Miron Cristea patriarcha és Calinescu belügyminiszter, Kolozsváron Hanzu Alexandru tábornok királyi helytartó ünnepélyes beiktatásán vesznek részt.

Nagy előkészületek a kolozsvári ünnepségekre

Miron Cristea patriarcha miniszterelnök és Armand Calinescu belügyminiszter jelenlétében tartják meg Kolozsvárt Hanzu Alexandru tábornok beiktatását királyi helytartói és Hodor Victor vezérfelügyelő beiktatását vezértitkári méltóságába.

A beiktatást istentisztelet előzi meg. Az ünnepségek a bizalom és emelkedett érzések légkörében mennek végbe.

A szamosi tartomány élére katona kerül, aki a fronton parancsnoki tisztelet töltött be és békében a hadseregvezetés hatalmas munkájából vette ki a részét, nagy felelősséget viselt vállain. Ma ismét olyan parancsnoki posztra áll, amely nagy hivatottságához mindenképpen méltó. Indokolt módon kíséri őt ebben a tisztségében az egész tartományi lakosság optimizmusa. A lakosság megértéssel és odaadással várja az új vezető munkásságát, aki felé öfélése az új országalapító iránt érzett hitét árasztja. Bihar megye és Nagyvárad lakosai jól ismerik Hanzu tábornok

tevékenységét, főleg abból az időből, amikor városunk hadosztályának parancsnoka volt. Becsületese gondolkodás, jószág és közmondásos igazságszeretet maradt meg róla emlékezetünkben és ezért fogadtuk kinevezését igaz örömmel. Az ő oldalán mellet Hodor Victor hasonló nagy örömmel látjuk az értékek nagyszerű kiválóságát bizonyítja az ő kinevezése is. Azok közé tartozik, akik minden feltűnés nélkül dolgoznak személye az ország közigazgatási életében kiemelkedő jelentőségű. Nagy tudása és tapasztalata képesíti a magas szerepek ellátására.

A helytartóság területe új korszakba lép. A románság és a megye egész lakossága örvend az új lezártnak. Bihar megye és Nagyvárad képviselője részt vesz a kolozsvári ünnepségeken és jelenlétével is biztosítja a vezetőket, hogy lelkesen és vármegye csatlakozik a nagy reformhoz és annak alkotóihoz és bizalommal kíséri munkájukat.

Döntő fordulathoz érkezett a csehországi tárgyalások ügye

Megszakadtak a tárgyalások a cseh kormány és a szudéta-németek között (?) Újra súlyos fordulóponthoz érkezett a csehszlovákiai helyzet

Prágából jelentik: A csehszlovákiai helyzet újra súlyos fordulathoz érkezett. Kundt német képviselő élehangú nyilatkozata következtében a kormány és a szudéta-németek között a tárgyalások majdnem véglegesen megszakadtak. Egyes hírforrások már a tárgyalások végleges megszakadásáról tudtak, annál megnyugtatóbban hatott az a hír, — melyet egyébként lapunk más helyén is közlünk. — hogy pénteken újabb tárgyalás következik Hodzsa miniszterelnök és a szudéta-német párt vezetői között. Nemzetiségi körökben megállapítják, hogy ha nincs is szó a tárgyalások végleges megszakadásáról, Kundt nyilatkozata mégis megmutatja azt a mély szakadékot, ami az önkormányzat kérdésében a nemzetiségek és a kormány között mutatkozik. A prágai kormányzat ugyanis csak az állami igazgatás decentralizációját hajlandó nyújtani, de nem akar hallani a nemzetiségek által követelt helyi önkormányzatról. A cseh kormányalakító pártok nem akarják követni Hodzsa-t a további engedmények útján.

De nemcsak Prágában, hanem külföldön is súlyosnak ítélik a csehországi helyzetet. A francia sajtó szintén megállapítja, hogy döntő fordulathoz érkezett a csehországi tárgyalások ügye. Most már Runcimanra hárul az a feladat, hogy áthidalja a kormány és a nemzetiségek felfogása között nyílt szakadékot.

A Petit Journal már tovább megy következtetései és arra az eshetőségre is gondol, hogy nem sikerül békés megegyezést létrehozni

a cseh kormány és a nemzetiségek között. A lap figyelmezteti Bonnet külügyminisztert arra az eshetőségre, hogy Runciman megoldhatatlannak találja a cseh problémát és küldetése eredményeképpen esetleg azt ajánlja Angliának, hogy tarítsa távol magát a középeurópai tüzfészektől. Ebben az esetben a francia kormány azt fogja közölni Prágával, hogy Franciaország ugyan kész teljesíteni vállalt kötelezettségeit, de egyúttal kénytelen figyelmeztetni Runciman útjának eredményeit is.

Az angol sajtó is attól tart, hogy a tárgyalások szakutcaba jutottak, de a lapok kiemelik, hogy a szudéta-németek még sem zárták le véglegesen a további tárgyalások útját. A lapok megjegyzik, hogy komoly veszély fenyegetne abban az esetben, ha a cseh kérdés valóban holtpontra jutna.

A külföldi állampolgárok helyzetének felülvizsgálása

Bucuresti. Saját tud. A munkaügyi minisztérium október elsejére tüzte ki a külföldi állampolgárok helyzetéről készült felülvizsgálás időpontját. Felülvizsgálás alá esnek mindazok a külföldi állampolgárok, akik romániában gyakorolják hivatásukat és akiknek tartózkodási engedélyük ez év december 31-ig jár le.

Negyvenhét gépkocsi bennreft egy garázsban

Bucuresti. Saját tud. Chisinauban szerdán eddig még ki nem derített okokból kigyulladt egy garázs, amelyben 47 autó állott. A garázs teljesen leégett s az autók is tönkrementek.

Ítéletidő az Okiráltságban

Bucuresti. Saját tud. Szerdán Mangalia környékén hatalmas vihar pusztított. Albesti községben, az óriási tömegben alázduló jéggel kevert eső nagy kárt tett a termésben és több emberáldozatot is követelt. Az ítélet idő két pásztor-gyermekek a mezőn talált, s a hatalmas erővel alázduló jég mindkettőjüket agyonütötte. A környékről még öt más fiatal gyermeket szállítottak be haldokolva a faluba. Egy gyermek eltűnt s valószínűnek látszik az a feltevés, hogy a megáradt folyó vize ragadta magával.

A Szent István jubileumi ünnepségek Székesfehérváron

Székesfehérvárról jelentik: A Szent István jubileumi ünnepségek csütörtökön Székesfehérváron folytatódtak. Délelőtt a székesfehérvári nagytemplomban Serédy Jusztinián bíborshercegprímás ünnepi szentmisét mondott, amelyen sok előkelőség vett részt. A város gazdag lobogódásban áll, az összes templomok harangjai zúgnak. Egymásután érkeznek a jubileumi ünnepségre az ország közeleti előkelőségei. A kormányzó és a kormány tagjai csütörtökön délután érkeztek meg és egyenesen a törvényhozás két házában együttes ülésre siettek.

Délután folyt le a törvényhozás két házában együttes ülése, melynek egyetlen tárgya a Szent István emlékét megőrző törvényjavaslat ünnepélyes megszavazása volt. Horthy Miklós kormányzó még az együttes ülésen szentesítette a megszavazott emléktörvényt.

Apróhirdetések

Egy sorú ára 3 lel, vastagabb betűvel 6 lel. „Cim a kiadóban” további 10 lel. Alláskeresőknek 33 százalékos kedvezmény. — A legkisebb hirdetés ára 30 lel. — Az első szót minden esetben vastag betűvel szedi a nyomda.

Lakás

Kiadó központban szeptember 1-re egy udvari parkettás szoba, előszobával, melyben vízvezeték mosdó és kis spór van. Érdeklődni: Nagyvárad Moldova (Kálvária) u. 2. szám.

Kiadó utcai 2 szoba, előszoba, konyha, mellékhelyiséggel, Oradea. Str. Bratianu no. 52.

Kiadó 1 kettő és egyszobás utcai lakás mellékhelyiséggel november 1-től. Oradea, Str. Pasteur No. 37.

Kiadó egy szoba, konyha, élel-kamara és ugyanott egy szoba butorozva, vagy anélkül azonnalra Oradea, Str. Eroul Neucunoscut 23. szám.

csütörtök a Szent László-nyomda Rt. körirtóg...
Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

4 szobás uri lakás Nagyváradon Ciordas-u. 46. sz. a novemberre kiadó.

Hűlőfűle

Neolox biztos hatású sváb és ruszlibogáirtószert. Dobozonként 18 lel kapható gyógyszerárakban és szaküzletekben. Főraktár Farmacia Regele Mathias, Oradea. Str. Vlahuta 46.

PUHA CLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t., Oradea, Str. Regele Carol II. No. 5.

Alkalmazás

Házvezetőnőnek menne urileány. Leveleket „Urileány” jellegre a kiadóba kérék